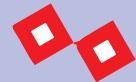

HRVATSKI PLANINAR

ČASOPIS
HRVATSKOG
PLANINARSKOG
SAVEZA

GODIŠTE 95

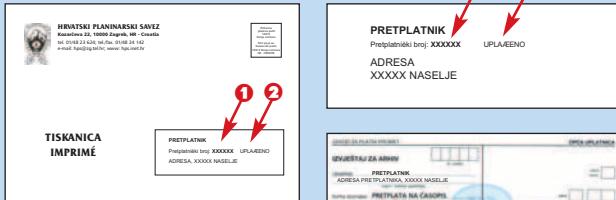
LIPANJ
2003

6

**»HRVATSKI PLANINAR« - ČASOPIS HRVATSKOG PLANINARSKOG SAVEZA
»CROATIAN MOUNTAINEER« - JOURNAL OF THE CROATIAN MOUNTAINEERING ASSOCIATION**

ČASOPIS »HRVATSKI PLANINAR« izlazi u 11 brojeva godišnje (za srpanj i kolovoz kao dvobroj). Prvi broj izšao je 1. lipnja 1898. Časopis nije izlazio od 1919. do 1921. i od 1945. do 1948., a od 1949. do 1991. izlazio je pod imenom »Naše planine«.

PRETPLATA za 2003. godinu je **120 kuna** (za inozemstvo 32 eura). Pretplata se uplaćuje na žiro-račun Hrvatskog planinarskog saveza **2360000-1101495742**, pri čemu na uplatnici u rubrici »Poziv na broj« obavezno treba biti upisan Vaš preplatnički broj. Pretplata za inozemstvo (32 eura) uplaćuje se na račun **SWIFT-ZABA-HR XX 25731-3253236**, također uz poziv na preplatnički broj.

VAŠ PREPLATNIČKI BROJ (①)

otisnut je uz Vašu adresu, koja je naljepljena na omotnici za slanje časopisa. Nakon izvršene uplate, uz adresu ćete moći vidjeti naznaku o uplati, čime možete provjeriti je li Vaša uplata za tekuću godinu uredno primljena i evidentirana pri HPS-u (②).

NOVI PREPLATNICI, odnosno zainteresirani za pretplatu, trebaju se pismom, telefonom, faxom ili e-mailom javiti Hrvatskom planinarskom savezu. Za nekoliko dana poštom će primiti uplatnicu i brojeve izашle od početka godine, a zatim će svaki mjesec na svoju adresu redovno primati svoj primjerak časopisa.

CIJENA POJEDINAČNOG PRIMJERKA je 15 kuna.

SURADNJA: Prilozi se mogu slati putem e-maila ili poštom. Krajnji rok za primitak priloga je 10. dan u prethodnom mjesecu (30 dana prije izlaska broja). Uredništvo zadržava pravo kraćenja i obrade tekstova, posebno za duže priloge. Svi primljeni materijali se na zahtjev vraćaju autorima. Prednost imaju prilozi popraćeni što boljim izborom ilustracija. Slike se mogu slati poštom ili u digitalnom formatu (e-mailom, na CD-u ili disketi). Detaljnije upute možete potražiti na Internetu na adresi <http://hps.inet.hr/hp/upute.pdf> ili izravno od urednika.

IZDAVAČ

HRVATSKI PLANINARSKI SAVEZ

KOZARČEVA 22, 10000 ZAGREB

E-MAIL: hps@inet.hr

http://hps.inet.hr

TEL./FAX 01/48-24-142

TEL. 01/48-23-624

E-MAIL UREDNIŠTVA

hrvatski.planinar@vip.hr

<http://hps.inet.hr/hp>

UREDNIK

ALAN ĆAPLAR

Sv. MATEJA 7, 10010 ZAGREB

E-MAIL: caplar@vip.hr

TEL. 091/51-41-740

TEL./FAX. 01/66-88-512

UREDNIČKI ODBOR

DAMIR BAJS

DARKO BERLJAK

VLADO BOŽIĆ

TOMISLAV ČANIĆ

MR. DARKO DOMIŠLJANOVIĆ

VESNA HOLJEVAC

FARUK ISLAMOVIĆ

ZDENKO KRISTIJAN

ŽELJKA LISAK

PROF. KRUNOSLAV MILAS

PROF. DR. ŽELJKO POLJAK

TISAK

»EKOLOŠKI GLASNIK« D.O.O.

DONJA LOMNICA

SADRŽAJ

HRVATSKI PLANINAR

Godište 95
VolumeBroj 6
Number

Lipanj - June 2003

164 KLEČKE VJEŠTICE

172 IVANŠČICA

187 NOVE PLAN. KUĆE

191 NOVOSTI S PUTOVA

U DRUŠTVU KLEČKIH VJEŠTICA

163

VLADO BOŽIĆ

KROZ IVANEČKA BRDA

166

ŽELJKO REMAR

BILA SAM KRALJEVNA

169

JELENA KOŠČAK

MARATONSKI ZAPISI S MOSORA

171

NATAŠA SMOLIĆ

**POVEĆAVA LI SE BROJ ZAPUŠTENIH PUTOVA
NA MEDVEDNICI?**

173

VLATKO OŠTRIĆ

UŠPON NA KIJEVSKI BAT

176

GORDANA BURICA

MIŠJA GROZNICA - OPASNOST ZA PLANINARE?

178

ZDRAVKO ANDRIĆ

PLANINE NA SLIKAMA ADRIANA HORVATA

180

ŠEST DANA S VELEBITOM

182

ZDRAVKO ANTOLKOVIĆ

VELEBITSKI PUSTOLOVNI TREKING

- IZAZOV ZA SVE UKUSE

185

ŠIMUN CIMERMAN

PLANINARSKE KUĆE I PUTOVI

187

PISMA ČITATELJA

194

PLANINARSKI TISAK

195

VIJESTI

195

SLIKA NA NASLOVNICI:

POSTAVLJANJE PL. SKLONIŠTA »OGRAĐENICA«, FOTO: DARKO BERLJAK

NOVO RUHO »HRVATSKOG PLANINARA«

Naš je časopis posljednjih godina doživio više promjena i novosti. Ne tako davno, prije godinu i pol, časopis se počeo tiskati u boji. Stranice su se zašarenile, a lijepе slike iz hrvatskih i stranih planina konačno su došle do punog izražaja. Usprедno s prelaskom na tiskanje u boji, morali smo prijeći na nov način pripreme za tisak, što je tražilo reorganiziranje cjelokupnog pripremnog i tiskarskog procesa, ali istovremeno i omogućilo da se posve izbjegnu brojne pogreške koje su prije bile uobičajene.

Napredak časopisa popratilo je i značajno povećanje broja pretplatnika. To valja zahvaliti i svim onim vrijednim planinarima koji su propagirajući časopis u svojim sredinama pomogli povećanju broja pretplatnika. Koncem prošle godine uspostavljen je nov računalni program za evidentiranje pretplatnika i uplata, te njime osjetno smanjen broj neplatiša.

Sve to priopćilo je i povećanom interesu sponzora za oglašavanje i reklamiranje u časopisu. Tako nam se pomalo smanjio i broj stranica »raspoloživih« za planinarske članke i vijesti. Nastojeći da u časopisu bude mesta za što više zanimljivih priloga, morali smo pooštiti kriterije odabira te koristiti sav slobodni prostor, često i na teret grafičke dopadljivosti časopisa.

Sve navedeno potaklo je Izvršni odbor HPS da opseg časopisa od ovog broja poveća s dosadašnje 32 na 40 stranica, ne podižući pritom cijenu pretplate. Također je odlučeno da se umjesto zimskog dvobroja 11-12 ponovno tiskaju dva redovna broja.

Povećan broj stranica omogućuje nam i da rasteretimo grafički izgled časopisa, uvedemo još boja i lijepim slikama posvetimo više prostora. Nadamo se da će ove novosti obradovati naše čitatelje i suradnike, te biti još jedan poticaj da dodane stranice časopisa ispune zanimljivim člancima, vijestima i slikama. Dakle, suradnici, na posao - s nestrpljenjem očekujemo vaše priloge!

Alan Čaplar

LEGENDE

U DRUŠTVU KLEČKIH VJEŠTICA

VLADO BOŽIĆ, Zagreb

Svake subote tijekom lipnja, srpnja i kolovoza 2003. opet će voziti Karlek - eko-turistički vlak, s polaskom iz Zagreba ujutro i povratkom iz Ogulina predvečer. U Ogulinu vlak uvijek dočekuju ogulinski turistički radnici, a među njima i klečke vještice. Oni turiste upućuju na razna izletišta do kojih voze autobusi: na jezero Sabljake i Šmitovo jezero, u Vitunj (ribogojilište i frankopansku gradinu), u Bjelsko (za Klek) i dalje za Bijele i Samarske stijene. To je vrlo pogodno planinarima jer je cijena povratne vozne karte vrlo pristupačna.

Zbog klečkih vještica evo nešto općenito o vješticama. To su žene čarobnice, raspolažu natprirodnim moćima, osobito sposobnošću da raz-

Klečke vještice

K L E K

**VOZAČKA
DOZVOLA**

**IZDANA OD KLUBA
KLEČKIH VJEŠTICA**

DANA 04. RUJNA 1996.

U OGULINU NA KLEKU

pred Komisijom u sastavu:

- 1. Glavna coprnjica, predsjednica
- 2. Coprnjica, član
- 3. Coprnjica, član

**DOZVOLA VRIJEDII SAMO U
NAŠEM CARSTVU I OGORI**

**DOZVOLA SE IZDAJE
ZA KATEGORIJU**

- A) HODANJE UZ METLU**
- B) VOŽNJA NA METLI**
- C) LETENJE NA METLI**
- D) LETENJE NA TURBO METLI**
- E) LETENJE U PARU**
- F) EKO - VOŽNJA**

»Vozačka dozvola« klečkih vještica

Klek - okupljalište vještica u olujnim noćima

nim sredstvima i postupcima nanose štetu ljudima. Moć im se zasniva na sporazumu s vragom. Obdarene su sposobnošću da brzo prevaljuju velike udaljenosti leteći na metli. Pomoću čarobnih napitaka i uroka mogu izazvati bolesti, pa i smrt ljudi i životinja, mogu izazvati oluju, sušu, poplavu, jalovost i dr. Jedna je od značajnih njihovih sposobnosti da se mogu pretvoriti u žene normalnog izgleda, a samo kada zatreba, npr.

kada idu na sastanak putujući na metli, pretvarati se u ružne starice duga nosa, odjevene u tamne poderane haljine, noseći na glavi šešir širokog oboda posebnog oblika (vještičin šešir). Vještice povremeno održavaju noćne sastanke - u Hrvatskoj je njihovo najpoznatije sastajalište na Kleku za olujnih noći.

Ljudi su se vještica bojali od pamтивjeka pa su ih nastojali otkriti i potom spaliti. Osobito su veliki progoni vještica bili u Europi tijekom 13. i 18. stoljeća. U Hrvatskoj su progoni obustavljeni tek 1758. dekretom carice Marije Terezije. Možda zahvaljujući baš tom dekretu vještice su u Hrvatskoj preživjele do danas. Najpoznatije su one iz Ogulina. Te ogulinske od nedavna su promijenile i čud, jer veselo dočekuju izletnike koji u Ogulin dolaze Karlekom i trude se da im u njihovoj okolini bude što ljepše i udobnije. Planinarski dom i vrh Kleka stalna su odredišta na koja ih upućuju. Koji puta odu s njima gore, čak i po lijepom vremenu, pa se i slikaju za razglednicu na samom vrhu Kleka. Za raspoloženje izletnika

Vještičin šešir u Donjoj Cerovačkoj špilji
foto: Vlado Božić

spremne su odati im i poneku tajnu, npr. kako jašiti na metli, ali samo radi zabave, jer prave vještičje vještine mogu steći samo članovi Kluba klečkih vještice. Najvažnije se vještine odnose na rukovanje metlom, pa Klub izdaje i posebne vozačke dozvole za razne kategorije, npr. za A) hodanje uz metlu, B) vožnja na metli po tlu, C) letenje na metli, D) letenje na turbo metli, E) letenje u paru i F) Eko vožnja. Dozvola vrijedi samo u vještičjem carstvu.

Šešir je važan dio vještičje odore. Vještica bez šešira nije prava vještica i zato ga sve vještice brižno čuvaju, a gdje? Sigurno je da vještice povremeno zalaze i u špilje. Tu se možda presvlače, isprobavaju odjeću i spremaju se. To one čine već dugi niz godina, čak od kamenog doba. Srećom, za to imamo lijep dokaz. U Donjoj Cerovačkoj špilji jedna je vještica ostavila svoj šešir u Trokutnoj dvorani i zaboravila ga, pa on tu stoji još do danas.

Vještice su oduvijek bile vrlo obrazovane osobe, znaju čitati i pisati, juškati i pjevati. Pjesma Klečkih vještice iz Ogulina napisana je na razglednici Klečkih vještice s vrha Kleka. Školovanje svojeg podmladka obavljuju u špiljama - daleko od pogleda običnih ljudi. Dokaz za to nađen je također u Donjoj Cerovačkoj špilji. Tu su mlade vještice učile abecedu i, naravno, počele sa slovom A, koje još i danas стоји napisano u stijeni.

Slovo »A« u Donjoj Cerovačkoj špilji

foto: Vlado Božić

Ako po Vašem dolasku u Ogulin, netko od organizatora procijeni da biste Vi mogli postati članom klečkih vještice, nemojte se ustručavati, prihvativate ponudu, jer, zamislite si samo kakve to prednosti ima u današnjem životu.

Doček na ogulinskom željezničkom kolodvoru

foto: Vlado Božić

PLANINARSKE ŠETNJE HRVATSKIM ZAGORJEM

KROZ IVANEČKA BRDA

ŽELJKO REMAR, Varaždin

Ne treba više od desetak minuta hoda da bismo od ivanečkog autobusnog kolodvora kroz Zeleni dol stigli do niza jezera stisnutih između obližnjih brda. Odraz pitome šume nestašno treperi površinom vode. U daljinu se bijeli kapela Svetog Duha, a malo dalje plavičasti vrh Ivančice poput igle prodire u nebo.

Labudi i divlje patke dostojanstveno sijeku vodu radoznalo promatraljući brojne šetače. Tu je lijepo uređeno dječje igralište, uza nj teren za boćanje, cvjetni aranžmani na prastarim panjevima i ugodne šumske staze prikladne za duge šetnje.

Dva do tri kilometra dalje, neposredno ispod kapele Svetog Duha, do sredine prošlog stoljeća nalazila se desetak metara visoka stijena Vražja pećina. U narodu je sačuvana legenda da je Vrag ovdje pokušao kamenjem pregraditi korito potoka Bistrice i tako hodočasnicima zapriječiti put. Vražju pećinu su tvorila tri povezana kamena bloka promjera oko četiri metra, a najviši je imao oblik velikog sjedala. Mještani Prigorca i okolnih naselja govore da se vrag na njemu odmarao nakon napornog dana. Onaj tko je donio odluku da se stijena minira i pokuša iskoristiti kao građevinski materijal učinio je nepopravljivu

Tamni dol pod vrhom Ivančice**foto: Željko Remar**

Brdo Dubovec i kapela Svetog Duha

foto: Željko Remar

Štetu ovome kraju. Vražja pećina je bila neobično privlačan geomorfološki objekt koji su izletnici rado posjećivali. Danas bi to zasigurno bio zaštićeni spomenik prirode. Stijenu je svojevremenno obišao i profesor Stjepan Vuković, te zaključio da je ovdje nekada postojalo staro pogansko svetište. Ne treba smetnuti s uma niti važnost Vražje pećine za izučavanje postanka ovih krajeva. Istraživači su utvrdili da se radi o kamenu iz stotinjak milijuna godina udaljenog geološkog razdoblja jure, koje je na Ivančici ostavilo vrlo malo tragova i zbog toga je svaki od njih dragocjen.

Zahvaljujući sačuvanim starim fotografijama znamo kako je Vražja pećina izgledala. Na snimku E. Kušena iz 1957. godine, načinjenom sa stijena Legisićina, vidi se visok sivi kameni stup, a na onom koji je V. Pinter snimio s puta Prigorec - Vitešinec pećina ima oblik ljudske glave. Obje slike su objavljene u Ivanečkom kalendaru za 1975. godinu.

Na šiljatom vrhu brda Dubovca nalazi se kapela Svetog Duha. Prvi puta se spominje u jednoj kanonskoj vizitaciji 1649. godine kao »Sanctus Spiritus in Monte Dubovecz situ«. Prema

sačuvanoj legendi trebala je biti izgrađena na susjednoj Babinoj gorici, ali su jedne noći ptice, iz samo njima znanog razloga, sliku s prikazom Svetog Duha postavile na vrh Dubovca i tako upozorile graditelje da moraju promijeniti planove. Pretpostavlja se da je kapela građena krajem 14. stoljeća. Bila je opremljena vrijednim rano-baroknim inventarom koji je većim dijelom oštećen tijekom Drugog svjetskog rata. U njoj se svake nedjelje za mještane Prigorca, Ivanečke Železnice i okolnih naselja služi sveta misa. Oko kapele se prostire njegovani travnjak, a niže njega, čvrsto pripajeni uz strme padine brda, redaju se humci mjesnog groblja. U romanu »Urota zrinsko-frankopanska« Eugen Kumičić piše da je kod Svetog Duha, opijen ljepotom krajolika, mladi grof Petar Zrinski pred svojom zaručnicom uskliknuo: »Katarino, kako je lijepa naša Hrvatska!«

Nekoliko stoljeća poslije pogled sa Svetog Duha na ivanečki kraj nadahnuo je i Pavicu Hrazdiru da napiše stihove nezaboravne pjesme »Poleg jedne velke gore«. Nakon što ih je drugi poznati Ivančanin, Rudolf Rajter, uglazbio, pjesma je postala svojevrsna himna ovoga kraja.

Nasuprot Svetom Duhu, u zagrljaju Velikog Roka i Konja, drijema Tamni dol. Toliko se duboko uvukao u masiv Ivančice da ga sunce cijelog može obasjati samo ljeti. I tada nakratko, tek oko podneva. Jedini je sigurni put u dubinu ove tajnovite gudure onaj iz smjera Prigorca. Staza prolazi kroz prozračnu bukovu šumu prepunu velikih stijena. Vitka stabla čvrsto su se ukopala uz sive kamene gromade. U grčevitoj borbi za škrtu zemlju njihovo je korijenje oblikovalo pletere pred čijom ljepotom čovjek zapanjen zastaje.

Kada se s okolnih grebena odvali novi komad stijene i sunovrati niz strmu padinu, prigušena tutnjava dopire do Prigorca. Nekada su ljudi sa strahom osluškivali taj zvuk, vjerujući da to vrag napušta svoju skrivenu špilju i silazi kroz Tamni dol.

Sat hoda dalje je potok Šumi. Ovdje se dužinom njegovane livade nestaćna gorska voda provlači brojnim meandrima, preskače nizove kaskada i bukove, a potom bučno pada u dubinu

Mali buk, skriven u šumi

foto: Željko Remar

tvoreći nekoliko lijepih slapova. Njezin glasni žubor provlači se okolnom šumom.

Od pogleda znatiželjnika dolinu potoka Šumi ljubomorno zaklanjaju visovi Ivančice. U njihovom podnožju izvire vrlo dobra polumineralna voda koja se, obogaćena ugljičnim dioksidom, puni u boce i šalje na tržište pod nazivom »Vindikta«. Već dvadesetak tisuća godina iz nje se u prirodnom okolišu polako taloži šupljikava sedra

gradeći valovitu terasu. Manje je poznato da na Ivančici ima još nekoliko takvih potoka »sedro-tvoraca«. Njihovi izvori su u šumovitim klancima na visini od 400 do 600 metara.

Staza od Ivana do Prigorca nedavno je označena. U dolinu potoka Šumi lako se dolazi širokom šumskom cestom pokraj izvora Beli zdenci. Pješačenje ovim putem, uz obilazak kapele Svetog Duha, traje otprilike tri sata. Kao odmorišta mogu poslužiti ugostiteljski objekti »Bis« na ivanečkim jezerima, »Crkvenjak« ispod Svetog Duha i »Ivančica« u Prigorcu.

Livada uz potok Šumi

foto: Željko Remar

IZ PERA MLADIH

BILA SAM KRALJEVNA

JELENA KOŠČAK, Varaždin

Na padinama Ivanšćice razbacane su poput biserja pogrbljene, stare gradine: Milengrad, Grebengrad, Oštrcgrad, Pusti Lober, Stara Bela i Belecgrad. Zov davnine privukao je moju obitelj i mene k njihovim zidinama.

Hodajući šumskim puteljcima obasjana ljetnim suncem ili pak zadivljena bojom krošanja drveća na susjednim brežuljcima u ranu jesen ili osjećajući kako se stidljivo sunčeve zrake probijaju kroz tek zazelenjenu šumu, uspjela sam svladati sve prepreke i popeti se do svih gradina. Putevi koji vode do njih dobro su markirani, ali na njima sam srela tek nekoliko planinara. Razgovarajući sa svojom obitelji i igrajući se s braćom dolazila sam do prilaza dvorcima. Na tim mjestima za mene započinje prava pustolovina. Iako su staze relativno sigurne i lako prohodne i unatoč mnogim vrhovima što sam ih osvojila, i dalje me obuzima strah na onim strmijim dijelovima. Divim se svojoj mlađoj braći koja se smjelo penju i uglavnom prvi dolaze do gradine

Milengrad

foto: Krunoslav Koščak

Ruševni ostaci Belecgrada

otvarajući nam vrata njezine ljepote. Svaka gradina pruža neko novo iznenađenje. Kod nekih se uspio oduprijeti snazi vremena samo jedan zid ili kula, dok se druge unatoč mnogim godinama još dobro drže. Niti vidici nisu svugdje jednaki. Negdje drveće zastire zavidsne krajolike, a drugdje

Pogled na Ivanščicu s brijega Šijana

foto: Alan Čaplar

pogled puca daleko na okolna sela i brežuljke zagrnuće blagom plavičastom maglicom. Nakon dolaska do gradine najprije pogledamo sve njezine kutke, a zatim zasluženo prigrizemo i koji sendvič.

Na putu za Belecgrad

foto: Krunoslav Košćak

Iako su sve gradine divne i poklonile su mi lijepo trenutke, uvijek se sa smiješkom na licu sjetim izleta na Milengrad. Tamo mi je ipak bilo najbolje! Takav doživljaj je ostavio na me zbog svoje dobre očuvanosti. Iako više ne crtam kraljevne kao onda kad sam bila mala, svejedno sam zamišljala kako bi bilo živjeti u Milengradu u današnje doba. Čak sam tražila mjesto gdje bih smjestila svoju sobu te gledala koji prozor pruža najljepši pogled. U razmišljanju mi se pridružio i brat, a roditelji su se složili da je pogled predivan. Bila je rana jesen i vidik je bio upravo zadirajući, a šume su mamile oči i uživale u raznolikosti boja koja im je podarena. Nakon kratkog jedrenja kroz more snova, pronašla sam s braćom par drvenih štapova i iskusili smo život vitezova. Čula sam zveket mačeva i rzanje konja, a gušće pero zataknuto za lovački šešir blago me škakljalo po vratu. Borili smo se i obišli u trku cijelu gradinu. Viteški turnir su prekinuli glasovi mojih roditelja. Shvatila sam da u ruci nemam mač, a ono pero koje me škakljalo po vratu bila je samo moja kosa. Sjela sam kraj gradine i htjela sam čuti još starih priča, ali kao da je zov moje braće bio glasniji od tihog šaputanja vjetra.... Na povratku smo pronašli livadu pokraj puta i, uvjerivši se da još imamo energije u sebi, izvadili loptu iz torbe i zaigrali nogomet. Vrativši se kući zaista sam se osjećala kao kraljevna!

IZ PLANINARSKOG DNEVNIKA

MARATONSKI ZAPISI S MOSORA

NATAŠA SMOLIĆ, Šibenik

Prošlo je već dosta vremena od Mosorskog maratona, ali svi još pomalo trčkaramo i preskačemo kamen po kamen, još nam je svježa i bistra mosorska uspomena.

Iz Šibenika je krenulo nas desetak, od toga osam sudionika, neki još uspavani, neki uzbudjeni. Većina nas nije znala u što se točno upuštamo. Jedino su Mate i Neven sve to prošli i lani, pa su nas zasipali savjetima. Bila sam jedina cura među njima i dok smo se pripremali nisu mi nijednom dali do znanja da se možda pribojavaju za mene ili da sam možda zagrizla prevelik zalogaj. Svi smo tu bili skupa, a opet nekako i sami za sebe. I baš nas je zato cijeli taj dan nas je toliko veselio. Joso je bio toliko nestreljiv, pa se već u kombiju skinuo skoro do gola i stvarno smo mislili da će izletjeti i svaki svoj trag zamesti, ali predomislio se uvidjevši da jutrom u šest i nije baš tako toplo.

Mosorski užitak

foto: Nataša Smolić

Neki su krenuli računajući koliko brzo trebaju ići da bi oborili rekord, neki da stignu bar među prvih pet ili deset, a ja sam samo htjela doći prije mraka. Pa jesam li puno tražila?

Puno sam puta slušala o mosorskim ljepotama i promatrala ga s podnožja, pa mi se to činilo kao dobra prilika da ga napokon pohodim i upoznam. Svima nam je pružen izazov i objećuke smo ga prihvatali.

Polazište za Mosorski maraton je Grlo Klis, odakle se treba uspeti najprije prema Debelom brdu. Već tu moji prijatelji postaju prebrzi. Dobivaju moj otpust i blagoslov i tu se naše priče razdvajaju. Dok sam gledala za njima, znala sam da će biti među najboljima. I doista, sve do cilja nisam ih više susrela, a cilj je bio još daleko ispred nas...

Bilo mi je to prvi put da sam planinarila sama, pa sam morala pažljivo pratiti markacije. Inače je obično netko ispred tebe pa ih nekako uspiješ zanemariti. Hodam po bijelome kamenu i svako malo se okrećem da udahnem more s vrhova.

Dok tako uživam, sustižu me i moji dragi suputnici, Franjo iz Vinkovaca, Doktor iz Splita i braća Ivanović iz Livna i Kaštela. Prema Ljubljalu nastavljamo zajedno. Nismo se stali smijati i prepričavati svakakve zgodе i nezgode.

Prešli su nas tako i »skijaši«, kako smo od milja nazvali momke u kompletnoj opremi, sa ciljem jasno ispisanim na čelu. Neko vrijeme su i bili s nama, ali smo ih brzo izgubili iz vida. Bio je tu i jedan maratonac iz Umaga, koji je još na pola puta kovao plan kako će i što će učiniti kad stigne do cilja. Vjerujte mi, nije bio jedini!

Na Vickovom stupu surećem Vicu i od njega doznajem da su moji prijatelji iz HPK »Sveti Mihovil« nekih 30-40 minuta ispred nas.

Kratak odmor, a onda opet kamen po kamen, skok po skok, a more uz bok, lagana k'o ptica! Moji dragi suputnici malo su produžili marendu, ali znala sam da će i oni skoro za mnom. Od Velikog Kabla krenula sam s planinarom iz Koprivnice koji mi je govorio o Alpama, a onda je stigao i Franko iz Splita, koji je i lani bio tu. Ma samo je čudo kako smo se mi svi nalazili i razilazili, ne skidajući osmijehe, ne gubeći ni niti, a niti započete priče. Nadomak Koziku, tj. Svetom Juri, već sam lagano pjevušila, neki su bili ispred, neki iza mene, ali nikog nisam vidjela. Markacije su i dalje bile potpuno jasne, no staza malo drukčija, zemljana, mekana i s neobično mnogo zelenila. Pomislila sam na trenutak da sam se možda ipak izgubila, no kad sam ugledala Vicu i kamen po kojem se lomio, sve mi je bilo jasno. Citirajući njega, kao »pčelica Maja« sam pratila njegove

tragove i stigla nekako skupa s njim. Na vrhu se duže odmaramo, jer je isuviše lijep da bismo ga tek tako prešli. Malo smo divanili, čakulali i divili se jatu bubamara u kamenim ostacima crkvice, kad su nas prijatelji s početka priče nazvali s cilja. Zar vam nisam već rekla, bit će naši medu najboljima!

Isti spust čekao je, naravno, i nas, trebalo se spustiti s 1319 metara visokog Kozika do same nule u Omiš.

S pjesmom, pričicama i u dobrom društvu silazili smo i silazili i stigli tako do posljednje markacije i cilja. Tu smo nastavili s onom pričom prekinutom negdje podno Debelog brda, pošteno se izgrili i skinuli kape jedni drugima.

Ne znam što je bilo s onim planinarem iz Umaga i je li na kraju završio u moru, al' mi bome jesmo. Sprali smo sol solju, sjeli u kombi i uputili se u Šibenik, bogatiji za još jednu veliku priču. Tko zna, možda je baš sad pričaju i oni dobri ljudi sa silnog nam Mosora.

Vickov stup na Mosoru
foto: Željka Lisak

SAČUVAJMO MEDVEDNICU!

POVEĆAVA LI SE BROJ ZAPUŠTENIH PUTOVA NA MEDVEDNICI?

VLATKO OŠTRIĆ, Zagreb

Medvednica je, poznato je, premrežena marmiranim planinarskim putovima. Nizom mjera ta je mreža dobila određena obilježja sustava. Postoji registar putova s nekoliko standardnih podataka o svakom putu, pojedini putovi ili karakteristične dionice označene su brojkama, na terenu se označavaju raskrižja markiranih putova (X), a za svaki se put zna tko ga treba održavati. Tu su i putokazni natpisi i ploče, a cijeli je sustav prikazan na planinarskom zemljovidu Medvednice (1:25.000, Smand, Varaždin, 1995.). Na karti je ucrtan niz putova koji dopunjaju markiranu mrežu, a na terenu ih ima još više. Ipak, mreža ima slabih mjesta: oštećenih očica, prekinutih niti. U nekim slučajevima nije dovoljno da markacisti dođu i poprave oznake, jer ima većih problema - možda i nerješivih za pojedina društva. Navest će neke primjere, prema novijim zapažanjima.

1. HUNJKA - FAKULTETSKO DOBRO - LOJZEKOV IZVOR (PUT 37)

To je jedan od najzanimljivijih putova koji povezuju hrbat Medvednice i Hrvatsko zagorje. Spominjao sam ga u članku o zagorskoj strani Medvednice (Na zagorskim padinama Medvednice, HP 2/2002, 43-44).

Kad se krene s Hunjke, nakon nekoliko minuta uočavamo da ne možemo skrenuti s puta na stazu, jer je nestala. Šteta za nju. Poteškoća ipak nema: treba nastaviti putem na kojem je nekoliko šahtova nekog ejevodova s Hunjke. Tako dolazimo neposredno na zavoj asfaltirane ceste

Hunjka - Stubičke Toplice, a ne nešto ljevice, sada nestalom stazom. S druge strane ceste nema više nastavka staze, pa treba sići rubom livade Fakultetskog dobra (tako se uobičajeno naziva, no to je Centar za travnjaštvo!), gdje se nazire stari put. Ali - čitavo je Dobro ogradieno žicom s električnom strujom! Malo nezgodno, posebno za starije planinarke, ali s nešto pažnje nije nešavladivo. Na silazu prema zgradama Dobra, s lijeva se pojavljuju markacije, koje na prvom dijelu, od ceste, više nisu vidljive. Usput se ispravljam: na sredini Dobra više nema česme s dobrom vodom. Šteta.

Kad idemo desno, iza velike staje, markacija skreće na livadu s voćkama, ali jaka ograda preprečuje put. Treba produžiti lijevo, pa se između žica vratiti udesno na tu livadu. Na rubu livade i šume treba po treći put prijeći žice. To je ponovno vanjska ograda Fakultetskog dobra. Slijedi šuma kroz koju se silazi do potoka Rakova noge. Staza je vijugava, dijelom neutabana i zarasla, markacije blijede, pa se treba vrlo pažljivo snalaziti. Teškoće prestaju kad se niz potok dođe do šumske ceste.

Staza 37 ne može obnoviti prije dogovora s upravom Centra, odnosno s Agronomskim fakultetom: treba utvrditi smije li se prolaziti kroz Dobro; ako se smije, trebalo bi preko žica načiniti prijelaze za ljude u obliku drvenih stuba. Tako je bilo svojevremeno uređeno na livadi između Hunjke i vrha Horvatovih stuba, dok je bila ogradena kao pašnjak.

2. LOJZEKOV IZVOR - STUBIČKE TOPLICE (PUT 38)

Na tom putu ima teškoća u snalaženju. Po karti prelazimo preko kote 405 m na kojoj je razgledna piramida, ali nije tako. Ide se cestom, a vrh s piramidom ostaje s desna. Bilo bi dovoljno označiti odvojak do piramide, s koje doduše više nema vidika, jer ju je šuma prerasla. Možda bi se moglo dogovoriti sa šumarijom da se s nešto sječe vidik opet otvorí?

Skretanje s ceste za Donju Stubicu na šumski put nije više na istom mjestu. Treba produžiti cestom i skrenuti u šumu kod oštećenog spomenika od kojeg ostao samo postament. U nastavku puta ima raskrižja gdje treba malo zastati i izviđati.

Između zaselka Jarki i Kapelščaka (247 m) trebalo bi ponegdje nadopuniti oznake, da se ne skrene prije vremena udesno, cestom u dolinu ili ulijevo do »Stenove štale«, što je naziv »od milja« za drvenu hižu Stanislava Kotlara, planinara i travara, autora duhovite knjige. Hižu su pojedine planinarske družine, npr. »vihoraši«, rado posjećivale. O tom »štimumgu« pisala je Ana Tomljenović-Medarić u članku »Prek Slemenova v Stubake - nekada i sada«, HP 4/2000, 106-107. Hiža je na drugom putu (br. 39), od Hunjke preko Pile na Kapelščak, ali blizu njihova spoja.

Ugodno je iznenadjenje nova markacija s Kapelščaka u Stubičke Toplice kojom se potpuno izbjegava silaz cestom. Prolazi se poljskim i šumskim stazama, do parkirališta u Stubičkim Toplicama.

3. ČINOVNIČKO SEDLO - KRALJEV VRH - Ž. ST. ŽEINCI (PUT 49).

Silaz do Kraljevog Vrha bio mi je poznat, a proučavanje karte izazivalo je radoznanost kako nastaviti do Žeinaca. Radoznanost je izazivala i oznaka na karti iz 1995. da je put dio ZPP-a, iako ga u Dnevniku Zagorskog planinarskog puta nema. K tome, to je bila jedna od triju mogućnosti da se s Medvednice siđe sve do glavne zagorske pruge: do Žeinaca sa središnje Medvednice (Sljeme i okolica) iz Gornje Stubice do Bedekovčine, do Bedekovčine (slabo održavan put br. 70 - produžetak putova 34 i 35) i preko Kladeščice do Konjčine. Zajedno sa silazima do stubičkog ogranka zagorske pruge (do Gornje Stubice, Doneće Stubice i Stubičkih Toplica), to je niz poduzih »poprečnica« koji me više puta primamio na hodanje.

Na Kraljev Vrh se obično ide s Činovničkog sedla. Usput: zašto tako važna točka, križanje čak 8 markacija, ne bi dobila neko zemljopisno standardnije ime, npr. Sljemensko sedlo? Može se i s Hunjke, ali treba pogoditi nemarkirano skretanje sa »Zagrebačkog puta« (br. 39). Put od Sljemenskog sedla dobro je markiran. Kraljev vrh ima jaku »infrastrukturu«: čak dva kafića na raskrižju.

Iznenađenje mi je priredio nastavak puta. Na karti je označen kao zapušteni markirani put, no nema niti slabih markacija. Začudo, nema ni makadamske šumske ceste koja po karti vodi ravno do prvih zaselaka sela Igrišća gdje se dijeli: poludesni odvojak vodi do ž.st. Žeinci, a polulijevi

Piramida na koti 405 danas omogućuje vidike samo na vrhove - okolnih stabala

foto: Vesna Holjevac

do raskrižja na cesti Stubičke Toplice - Krušljevo Selo - Jakovlje. Osim u početku, kroz prigorski šumski pojaz nema takve ceste. Hodali smo po slabim šumskim putovima, bespućima i stazama, dolinama potočića, pobočjima kao i bilima. Reljefni oblici su blagi, a visinske razlike male. Bilo je to ugodno hodanje. U području Igriča, sela starijeg od Gupčeve bune, koje se sastoji od niza moderniziranih zaselaka, išli smo onim polulijevim odvojkom (poludesni tada nismo pogodili) do raskrižja na kojem je postaja autobusa Stubičke Toplice - Zagreb. Bilo je to bolje od poludesne varijante koja bi nas vodila otvorenom ravnicom preko Zagorske magistrale i preko rijeke Krapine.

Status puta Kraljev Vrh - Igriče - ž.st. Žeinci valjalo bi trajno riješiti. Ako je to i dalje dionica ZPP-a, kako je na navedenoj karti, valjalo bi ga obnoviti. Ako nije, vrijedilo bi, ipak, obnoviti jedan od putova s hrpta Medvednice do zagorske pruge.

4. KRUŽNA STAZA »FRANCUSKI RUDNICI« (PUT 45).

O toj sam stazi već pisao (nav. članak, 46-47), pa to ovdje ne bih ponavljao. Spominjem je ponovno kao drastičan slučaj staze koja je većim dijelom potpuno nestala. Ovdje nije bitno pitanje obnova markacija, nego izgradnja nove staze, slično uređenju nove staze od Oštice do pod donju stanicu nove žičare. To se, očito, može riješiti samo sa šumarijom, pogotovo ako nije potonula u zaborav zamisao da taj kružni put bude poučna staza. Naravno, uz to bi trebalo barem ulaze u okna ponovno očistiti i poduprijeti.

Dodao bih jedno zapažanje. Od prvog okna nazire se stazica, jedva pedalj, pa i pola pedlja široka, »po izohipsi« ispod proplanka donje stанице trosjedne žičare. Da je završena, izbila bi,

Mnoge staze na Medvednici danas su blatnjave kaljuže

foto: Alan Čaplar

mislim, na donju stanicu napuštene jednosjedne žičare. Slijedio sam je, ali nestaje u neprohodnom zemljisu između donjih stanica tih žičara.

Vrlo je privlačna mogućnost da se u neposrednoj blizini dna Crvenog i Bijelog spusta i nove žičare ponovno oblikuje kružna staza kroz osamljen i prirodno prilično sačuvan šumski predio (nadam se da ga neće ponovno poharati sječa). Moguće je da se ponovo nađe i peto okno, jer nakon smrti Tomislava Jutrovića možda više nitko ne zna gdje se ono nalazi?

Dodajem samo kao bilješku o donekle sličnom djelovanju prirode: usporedno s nestankom Markovog travnika kao šumskog proplanka, nestao je i donji dio staze br. 51 (od Mlekarskog i Erberovog puta do Markovog travnika).

5. NEMARKIRANA STAZA GORNJA KAŠINA - GRADAC (411 m) - CRKVA Sv. JURJA

Može se prigovoriti da nemarkiran put ne spada u ovaj članak. Ipak ga spominjem, jer je zgodna dopuna popularnog puta Donja Planina - dom »Lipa« (br. 31). Zamjenjuje dolinski dio puta od Gornje Kaštine do Donje Planine, koji je zbog asfaltne ceste i autobusne linije napušten, a mogao bi biti i markiran kao lijepa staza preko hrpta Zrnetine (310 m), od Markuševačke Trnavе do Vidovca (dio puta br. 24). O tom sam putu

pisao, s planinarskog i povijesnog motrišta (Gradac - još jedna gradina na Medvednici, HP 7-8/2002, 205-207). U prvom redu ovdje ga opet spominjem kao primjer utjecaja prirode na predjeli kojima se krećemo. Takvi su primjeri mnogobrojni. Od kada znam za hrbat Gradca (svega oko 15 godina) na njemu je došlo do promjena.

Na prvoj padini hrpta, do Gradca i nešto dalje, drveće i grmlje je uglavnom više i gušće. Smerkeova karta pokazuje čistine, ali one su do danas nestale, a s njima i lijepi vidici prema sjeveroistočnoj Medvednici. Oni su nam jednom bili nagrada za uspon vrlo strmom stazom od potoka Kaštine. U toj zгодi nisam htio voditi društvo preko svježe i vlažne oranice na početku hrpta, pa sam potražio stazu s boka, nekoliko stotina metara uzvodno. Našli smo je, ali bila je izravna i strma.

Zgodni se vidici na susjedne predjеле Medvednice, s nešto drugačijim vizurama, ne pojavljuju prije Gradca nego poslije njega, dok hodamo do Sv. Jurja. Tu ima livada, voćaka, trsova, vikendica. Vidike otvara uvelike ljudskom rukom oblikovani krajolik. Neki su uvod u te vidike djelomične vizure između stabala kad su krošnje gole.

Neću više duljiti s takvim primjerima. Svaki ih ljubitelj Medvednice zna još. Nisam za velike zahvate planinara u prirodne krajolike, a pogotovo ne za bilo kakve drastične promjene. Nisam ni za uzmicanje iz prirode, jer joj, tobože, smetamo i narušavamo je i samim hodanjem. Zagovaram umjerene zahvate, u funkciji ugodnog i sigurnog hodanja, s pažnjom i poštovanjem prema prirodi. Ako je volimo, nećemo na nju grubo nasrnuti, ali je nećemo ni napustiti i prepustiti sjećanjima i zaboravu.

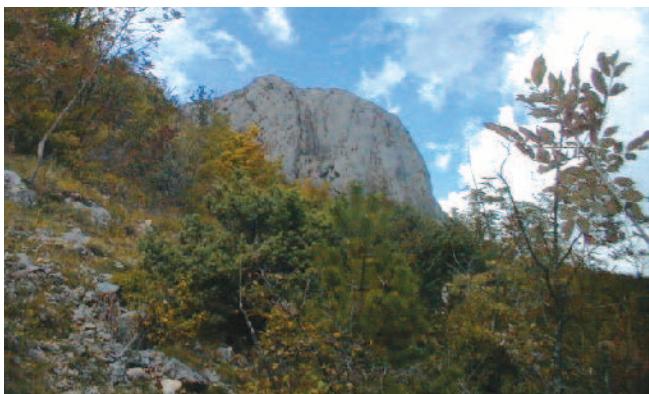
NEPOZNATIM PUTOVIMA

USPON NA KIJEVSKI BAT

GORDANA BURICA, Split

Dugo mi se »batio« kijevski Bat u glavi, dok se konačno nisam popela na nj. »Trebamo otići prije zime!«, rekao je dva dana prije polaska moj kolega planinar, kojem su nova planinarska odredišta prava poslastica.

Iskoristili smo nedjelju krajem listopada i krenuli, iako je nebo bilo crno od teških oblaka koji su visjeli nad nama. Njihova nas je tamna i siva boja već od ranog jutra zabrinjavala. Vozeći se od Vrlike prema Kijevu, promatrali

Stjenoviti vrh Kijevskog Bata

foto: Gordana Burica

Izvor Korita

foto: Gordana Burica

smo strmu i sivu stijenu, koja onako ogromna i impresivna izranja iz zelenila i šume spomenuto masiva. Automobil smo ostavili kod škole u Kijevo i pošli kroz rijetko naseljeno mjesto do podnožja brda Kozjaka, čiji je Bat najviši vrh.

Uspon na Bat je postupan i ugodan. Put vodi uz izvor Križice, a nakon pola sata stiže do izvora Korita. Osvježivši se hladnom vodom, odatle nastavljamo prema prijevoju zvanom Bilo. Po izlasku s prijevoja na hrbat, pred nama se otvara vidik na Kijevo, s rasutim kućama »kud koji mili moji« i prekrasnom crkvom na izuzetnom mjestu. Na brdašcu uz naselje, kao jarbol na nekom brodu, crkva dominira uzvisinom i krajolikom.

A Dinara, divota! Taj golemi planinski masiv, onako siv i izbrazdan, s bezbroj usjeka, pukotina, litica i prostranstava. Kad je gledaš onako izdaleka, a opet tako izbliza, čini ti se da bi se po njoj moglo mjesecima pješačiti, samo kuda i kako? Rijetkim stazama i s dobrim vodičem!

Hrbat kijevskog Bata je stjenovit, s ponekim stablom i sve više kamenih gromada prema vrhu. Pri vrhu puše, nebo se ne mijenja, ali mi smo odlučni da dođemo do vrha, pečata i upisne knjige, koju su postavili HPD »Sinjal

1831« i HPD »Mosor« u lipnju 2001. godine. Visina vrha je 1209 metara. Za uspon nam je trebalo, »po propisu«, 2 sata i 30 minuta.

Sada je još hladnije, navlačimo rukavice i kapu. Okrećemo se na sve strane svijeta, a na svaku nešto važno i lijepo: prema sjeveru najviši vrh Hrvatske – Dinara, na jugu Moseć, jugozapadno Promina, jugoistočno Svilaja i pod njom Peručko jezero. Iako smo oduševljeni vidikom, ne možemo dugo ostati, jer je sve hladnije, a i bojimo se kiše.

Markacije iz Kijeva na Bat su lijepo i svježe. Sve je pregledno i može poslužiti kao dobra lekcija iz markiranja. Iako su malo tijesno stavljene, ne smetaju, a naročito se lijepa slika pruža na prijevoju, gdje iz trave niče par zubatih stijena i ploča, s pravilnim oznakama.

Ponovno uživajući spuštamo se kroz šumu na početak naselja, pričamo s mještanima i sjedamo u automobil, zadovoljni što smo »otkrili« još jedan lijep planinarski cilj, ne tako dalek, a veoma zanimljiv.

Od tada sam na kijevskom Batu bila još dva puta i preporučila bih ga svima koji žele nešto novo, samo sat i pol vožnje od Splita. Podete li onamo, možete usput posjetiti i slap Krčić u blizini Knina, kao što smo to i mi učinili. Poslije obilnih jesenskih kiša, slap je bio raskošan, a bogatstvo vodene čipke ostavit će vas bez daha.

Na vrhu (u pozadini Dinara)

foto: Gordana Burica

SIGURNO PLANINARENJE

MIŠJA GROZNICA - OPASNOST ZA PLANINARE?

dr. ZDRAVKO ANDRIĆ

Među planinarima i drugim ljubiteljima prirode, prošle se godine mnogo govorilo o mišjoj groznici. Kako je oprez uvijek potreban i dobrodošao, pogotovo pri odlasku u prirodu, evo nekoliko riječi o toj bolesti.

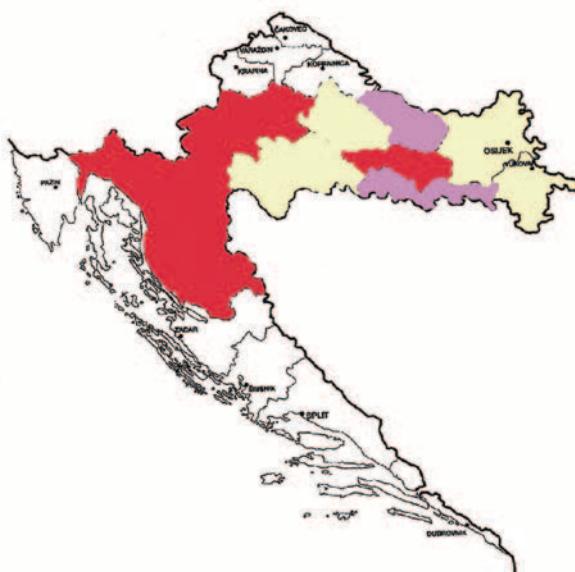
Mišja grozna (*Febris haemorrhagica cum sindroma renale* - Haemoragijska vrućica s bubrežnim sindromom) je virusna infektivna bolest koja pripada u skupinu zoonoza. Prirodni domaćini, koji ne pokazuju znakove bolesti, su neke vrsta miševa: šumski miš, poljski miš, riđogrla

voluharica, livadski miš, moguće puh, a bolest se na ljudе prenosi direktnim kontaktom sa slinom, mokraćom ili izmetom zaraženih miševa, te udisanjem prašine u kojoj se nalaze sasušeni ostaci sline ili izmeta zaraženih miševa.

Nakon perioda inkubacije, koji obično traje 1 - 3 tjedna, bolest počinje naglo s groznicom, povišenom temperaturom, glavoboljom, te bolovima u slabinskom dijelu leđa. Odmah u početku bolesti može doći do krvarenja u kožu i sluznice, te po unutrašnjim organima, a bolesnik može

Stanište šumskih miševa

Rasprostranjenost mišje groznice u 2002. godini

umrijeti radi razvoja šoka, no takvi teški slučajevi su rijetki. Obično bolest nakon nekoliko dana s visokom temperaturom ulazi u fazu blažeg ili težeg zatajenja bubrega, a neki od bolesnika s težim zatajenjem bubrega moraju ići na hemodializu da se održi funkcija organizma. Nakon nekoliko dana slabije funkcije bubrega dolazi do pojačane propusnosti bubrega i mokre po 10-15 litara nekoncentrirane mokraće na dan. Nakon ove faze bolesti koja traje 4 - 7 dana obično slijedi oporavak, rekonvalescencija, koja može potrajati i više mjeseci. Ozdravljenje je potpuno i trajno.

Prošle je godine u Hrvatskoj oboljelo nešto više od 400 osoba, a oboljevale su sve dobne skupine, nešto češće muškarci nego žene i to najčešće u dobi 20 - 40 godina. Laboratorijskim analizama su dokazana dva tipa virusa mišje groznice (Pumala i Dobrava), a najveći broj oboljelih bio je u Požeško-slavonskoj, Zagrebač-

koj, Primorsko-goranskoj i Karlovačkoj županiji. U ostalim županijama javio se manji broj, a u Splitko-dalmatinskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji nije bilo oboljevanja domicilnog stanovništva. Vrlo malo ljudi je oboljelo zbog profesije-djelatnici šumarije, građevinari, ratari, a većina oboljelih su bili »slučajni« namjernici u području gdje je bilo zaraženih miševa: ribiči, gljivari, krivolovci ili drugi izletnici. Prošla je godina prozvana »mišjom godinom« radi velikog broja miševa, a razmjerno je bilo i puno oboljelih ljudi. Ove se godine, unatoč velikom broju miševa, oboljeli javljaju sporadično. Ipak, zbog povećane mogućnosti zaraze, preporučuju se određene mjere predostrožnosti u prirodi: ne prati ruke, umivati se ili piti vodu iz otvorenih vodotoka, ne jesti, piti ili pušiti prije no što se ruke operu sapunom.

Hranu treba držati zatvorenu u plastičnim kontejnerima nedostupnim miševima, izbjegavati brzo hodanje kroz nisko raslinje ili travu da se ne podiže prašina s tla. Izbjegavati treba ležanje ili sjedenje na tlu. Također, planinari ne bi trebali jesti neoprano voće, povrće ili šumske plodove u područjima na kojima ima mišje groznice.

Poljski miš - prijenosnik mišje groznice

PLANINE NA SLIKAMA

ADRIANA HORVATA

ULJA NA PLATNU:

Lijevo: Ortler

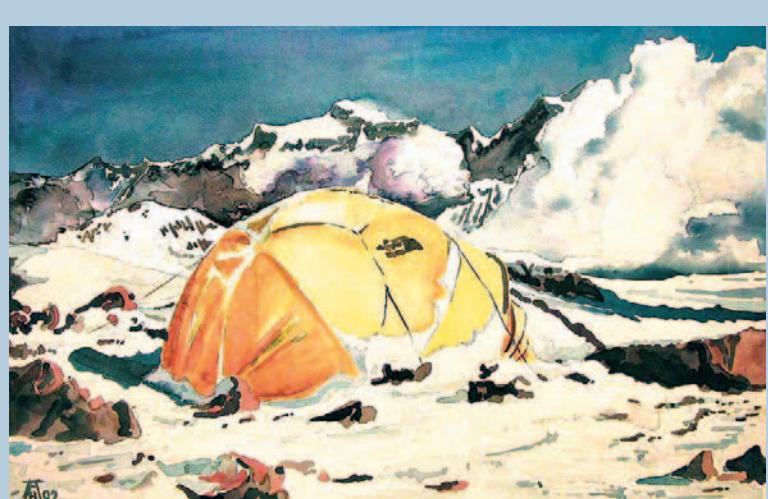
Gore u sredini: Grossglockner

Gore desno: Bernina

U sredini: Jutro na Bellavista grebenu (gore slika, dolje fotografija)

Desno: Šator na Aconcgaui (gore slika, dolje fotografija)

IZ PLANINARSKOG DNEVNIKA

ŠEST DANA S VELEBITOM

ZDRAVKO ANTOLKOVIĆ, Šibenik

Napokon, došao je i taj dan! Krećemo na šestodnevnu turu po sjevernom Velebitu. Oprema je pregledana, spremljena u ruksake, vozni red provjerен, raspoloženje na visini i, hvala Bogu, svi zdravi i puni optimizma.

Autobusni kolodvor u Šibeniku i pored kasnih sati vrvi putnicima. Autobus stiže, uzimamo ruksake (svaki je težak oko 25 kg, a moj i tridesetak) i zvanično polazimo.

Katica, Paško i ja (Bambus) dugo smo to planirali, a sada kao da ne vjerujemo da je taj trenutak pred nama.

PRVI DAN

Stižemo u Senj, našu polaznu točku. Sat pokazuje da je 3 i 50. Pregledavamo ruksake i po mrklom mraku upućujemo se putem Sveti Križ - pl. kuća »Sijaset« - selo Veliki Stolac - Oltari.

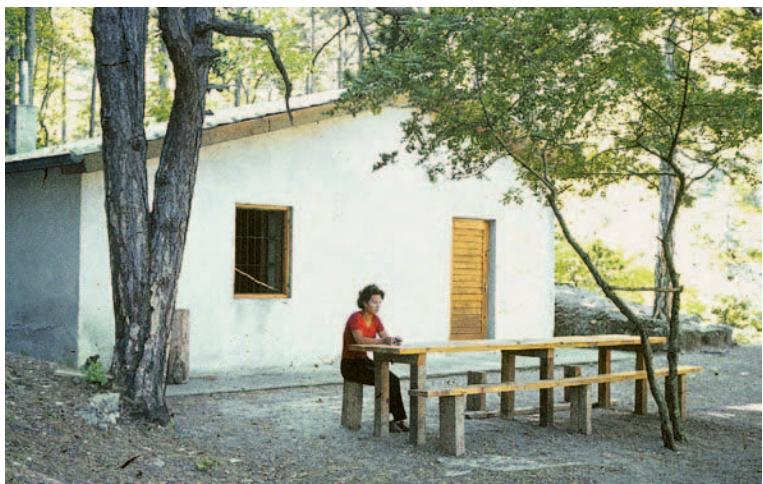
Put do Sv. Križa vodi asfaltom, po staroj jozefinskoj cesti. Skrećemo desno pored izvora i dobro markiranim putom stižemo do planinarske kuće »Sijaset«. Dotle nam je trebalo oko 2 i pol sata hoda. Vrijeme je za odmor i okrjepu. Žiga nema, postoji tuljac za žig, ali je nažalost prazan.

Pokraj kućice naša staza kreće uzbrdo, kroz divnu šumu.

Uživamo usprkos velikoj strmini. Odjednom tišinu propara snažan urlik koji je ulijevao i strah i poštovanje. Zastajemo. Krv kola, ali slabo. Iznad nas Katica je ugledala medvjedića. Situacija je zapravo još i teža, jer brzo smo shvatili od koga potiče taj »umilni glasici«. Od malog sigurno ne!

Nema druge nego uz pjesmu i galamu naprijed. Naš »poj« je bio tako divan da je mama pokupila djetešće i napustila mjesto našeg nesudjenog susreta.

Markacija se na nekim mjestima gubi, a negdje se gubi i cijela staza. Na nekim dijelovima staze nadvisuju nas koprive i trnje, no iza nas je već selo Veliki Stolac, Žukalj i, napokon, Oltari, nakon 9 sati hoda. Ključ planinarskog skloništa je kod domara u susjednom selu, a spavanje stoji simboličnih deset kuna.

Planinarska kuća »Sijaset« u Sijasetskoj dragi kod Senja foto: Željko Poljak

DRUGI DAN

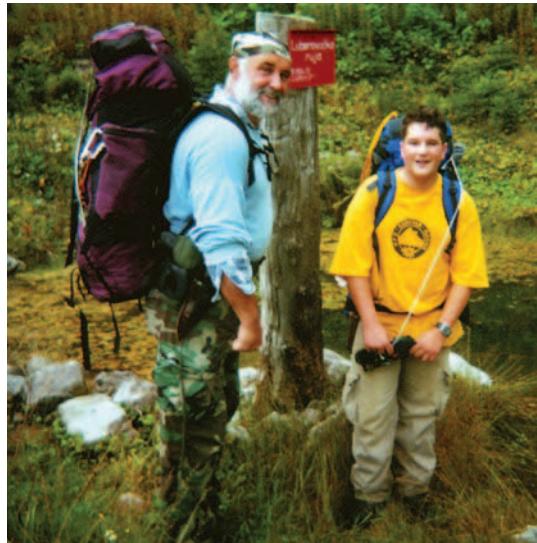
Sređujemo sklonište i upućujemo se polako prema planinarskom domu »Zavižan«. Raspoloženje je na visini, za 2 sata smo na Siči. Ovdje kupujemo na rampi ulaznice za nacionalni park. Imamo još 2 sata do doma.

Odmor i okrjepa dobro su nam došli. Dogovaramo se, i pored jakog vjetra i niskog oblačnog sloja, krećemo na Zavižansku kosu, Balinovac i Veliki Zavižan. Paško je otrčao naprijed, no krivim putem. Trk za njim! Stigli smo ga, ali s druge strane Zavižanske kose i nema druge nego popeti se do prve markacije.

Uz orkansku buru uspinjemo se na Balinovac, spuštamo se na drugu stranu u Botanički vrt i skrećemo desnim odvojkom na Veliki Zavižan. Bura ne odustaje, ali ni mi. Pogled s Velikog Zavižana zaklanjavu nam niski oblaci, samo katkad ih vjetar rastjera pokazujući suncem obasjano more. Uzdah i trk prema domu, jer se već spušta noć. U toploj prostoriji doma zbrojili smo da nas je ovaj dan »koštao« dobrih 7 sati hoda.

Stubište pod Crikvenom foto: Zdravko Antolković

TREĆI DAN

Malо smo duže spavali. Dok smo sve doveli u red, vrijeme je prebrzo prošlo. Kada smo krenuli bilo je već 11 sati, a pred nama Zavižanski Pivčevac, Mali Rajinac, Lubenovačka vrata, Vratarsko sedlo i, napokon, Rossijevo sklonište.

Uspon na Zavižanski Pivčevac je prilično težak, jer je zemlja mokra. Proklizavamo, padamo, pomažemo jedan drugome i napokon stižemo na vrh (1676 m). Silazak je, vjerujte mi, bio puno brži!

Pokret prema Malom Rajincu i opet užitak. Oko nas predivne livade, šume i zavoj za zavojem do vrha Malog Rajinca. Moramo požuriti da nas ponovno ne uhvati mrak. Paško je na čelu, to je mjesto koje mu najviše odgovara. Žao nam je što moramo žuriti, jer oko nas se protežu polja malina, borovnica, kupina, drenjina i poneka jagoda... Ipak, ponekad u slasti malina zaboravimo na vrijeme.

S Lubenovačkim vrata uspinjemo se na Vratarsko sedlo, pa prema Novotnjievom kuku i napokon Rossiju. Nakon 7 sati hoda raspoređujemo dužnosti: Paško i Kata će drva, ja vatru, evo već pada noć. Sklonište je nedavno uređeno, okrećeno, drvenarija prelakirana, sve miriše na boju, ali san je jači od svega, a kako nam je toplo, ma tko bi odoliooooo...

ČETVRTI DAN

Ovaj put ustali smo ranije (ležaj bez dobrih starih spužvi nažuljao nam je leđa), sredili i opskrbili sklonište dryvima, te krenuli Premužićevom stazom prema Krajačevom kuku.

Ne da mi vrag mira i odlučujem posjetiti Varnjaču. Pratim markaciju od početka spusta, ali onda ona odjednom nestaje. Spuštam se na samo dno, no od marke i dalje ništa. Pronalazim, srećom, izlaz. Kada sam ugledao staru blijuđu marku, Pašku i Katu, nitko sretniji od mene.

Na putu su nam još Crikvena i Krajačev kuk. Na Krajačevom kuku nalazimo tuljac za žig i u njemu upisnu knjigu, no žiga ni za lijek. Da mi je samo znati kome je trebao cijeli žig, jer otisak je dovoljan!?

Nakon prošlodnevnih avantura, Premužićeva staza je dobar odmor za umorne noge. Silazimo na makadamski put i njime se spuštamo do planinarske kuće na Lubenovcu. Ovo je bila najkraća dnevna tura našeg puta, svega 5 sati hoda. Domar Brada (Zdravko) sprema gulaš od gljiva. Oni koji su ga probali još su uvijek živi i vele da je bio izvrstan.

Bilo mi je žao zbog Varnjače, no od pristiglih planinara iz Karlovca saznao sam da su i oni bez uspjeha tragali za markacijom. Sada mi je lakše. Brada je pokazao sve odlike pravog domara i što reći nego veliko hvala!

PETI DAN

Jutro na Lubenovcu okupano maglom i suncem. To se može vidjeti samo u planini. Isplati se ustati u svitanje, jer je onda planina najljepša.

Današnja tura nam je Lubenovac - Obli kuk - Veliki Kozjak - Zečjak - planinarska kuća na Alanu. Ruksaci su sve lakši, a raspoloženje na visini. Uspjeli smo. I Obli kuk i Veliki Kozjak su iza nas. Vrijeme nam je do silaska s Oblog kuka naklonjeno, a onda nas hvata kiša. Neka, pa nije sve moglo biti idealno, vadimo kabаницe i šatorska krila, doduše malo prekasno (no bolje ikada nego nikada).

Voda teče po putu u potocima, mokri smo ali nakon dvadesetak minuta stižemo na put koji je ponovno suh. Na lišću nema ni kapi kiše, a iza nas sve mokro. Oduševljavaju nas ta čuda planine.

Uspinjemo se na Zečjak i nakon 7 sati hoda evo nas u planinarskoj kući »Alan«. Sretni smo, velik dio puta je iza nas, preostaje nam još sutrašnji spust do Jablanca i povratak u Šibenik.

ŠESTI DAN

Ustajemo rano, sređujemo se i polako krećemo prema Jablancu. Noge su otežale, vrijeme je sporno, iz daljine se čuje grmljavina. Ma neće valjda opet po nama!

Uz put susrećemo jednu divokozu. Lijepo nam se namještala dok smo je slikali, a onda joj je, izgleda, poziranje dosadilo, te je gracioznim skokovima otišla svojim putem.

Evo i prvih kapi kiše, žurimo, no kiša pada sve jače. Malo sam požurio naprijed i gle, sreća nam se osmjehnula, autobus upravo staje. Paško i Kata su malo zaostali iza mene, no vozač ima razumijevanja i evo nas u topлом autobusu poslije 3 i pol sata hoda.

Iz autobusa upućujemo pogled prema crnim oblacima koji su pokrili vrhove Velebita, vani pada kiša, a srce je puno radosti. Hvala Ti Velebitu za ove dane. Što reći na kraju, nego: Vidimo se uskoro, ako Bog da.

Lubenovačka ruja

foto: Mario Žuti

PUSTOLOVNE UTRKE

VELEBITSKI PUSTOLOVNI TREKING

- IZAZOV ZA SVE UKUSE

ŠIMUN CIMERMAN, Zagreb

Kada sam započeo s organizacijom pustolovnih utrka u Hrvatskoj (»Bjelolasica 2000«, »Bjelolasica 2001«, »Bjelolasica warm up« i »Terra Incognita 2002«) mislio sam da je utrka to bolja što je zahtjevnija i što je manje ljudi uspije završiti. No, uči se na vlastitim greškama; najzad sam uvidio da to nema smisla i da je takav pristup poguban za razvoj jedne nove djelatnosti kao što su pustolovne utrke. Na kraju krajeva, ljudi se pripremaju (više ili manje), troše vrijeme, opremu, novac za treninge, putovanja... da bi na kraju došli na utrku i odustali nakon 12 ili manje sati zbog vrlo oštih vremenskih ograničenja na kontrolnim točkama.

Poslije pustolovne utrke »Bjelolasica 2001«, koju je završilo samo 5 od 25 timova (od toga 1 hrvatski od njih ukupno 16), nisam se previše obazirao na kritike upućene na račun vremenskog limita i težine utrke. Rezultat je bio poguban: mnogi od hrvatskih natjecatelja nisu se više pojavili ni na jednoj pustolovnoj utrci. Bilo je pitanje: kvaliteta ili kvantiteta? Nastalo je samo nekoliko kvalitetnih timova. I to je bilo to.

No, polako su se stvari u pristupu počele mijenjati. Možda nesvesno, za »Terra Incognitu« produžio sam vremenske limite i utvrdio kategorije: ako tim nije uspio stići na neku kontrolnu točku u određenom roku, nije bio diskvalificiran, već je upao u 2. kategoriju i bio je upućen znatno kraćom stazom do cilja. Ako bi opet zapeo, pre selio bi se u 3. kategoriju, još kraću. No, opet, završilo je malo više od polovine timova. Ovakav koncept jednostavno je rezerviran samo za elitne

sportaše i, nažalost, većina ostalih ljubitelja pustolovina zbog toga se nikad neće upustiti u čari pustolovnih utrka.

Nakon analize, shvatio sam da treba naći koncept sličan pustolovnoj utrci koji može zadovoljiti gotovo svačije kriterije i fizičku spremu. Prva misao bila je utrka od 2-3 dana, samo s jednom disciplinom, timski orientirana, na području Velebita. Tako je i rođena zamisao za »Velebitski pustolovni trekking«.

TRODNEVNI TREKING PREKO VELEBITA

Ovogodišnji »Velebitski pustolovni trekking« zamišljen je kao trodnevni planinarski trekking-maraton s elementima pustolovne utrke za dvočlane timove, namijenjen kako vrhunskim sportašima, tako i sportašima-amaterima, rekreativcima i planinarima.

Utrka obuhvaća južni, srednji i sjeverni Velebit, prolazi kroz nacionalne parkove »Paklenica« i »Sjeverni Velebit« te kroz Park prirode Velebit. Natjecatelji imaju na raspolaganju tri dana i noći da stignu do cilja.

Utrka je podijeljena u četiri težinske kategorije: »Ultra« (150 km), »Challenger« (130 km), »Rekreativci« (76 km) i »Turisti« (13 km). Prve dvije kategorije namijenjene su vrhunskim sportašima, iskusnim planinarima i svima koji su se do sada natjecali bar na jednoj pustolovnoj utrci. Kategorija »Rekreativci« namijenjena je sportašima-amaterima, rekreativcima, planinarima i svima onima koji se po prvi puta žele okušati u

Premužičeva staza u Rožanskim kukovima
foto: Alan Čaplar

čarima i izazovima pustolovnih utrka, dok je kategorija »Turisti« osmišljena za one koji žele biti dio ove utrke bar na nekoliko sati na startu u NP »Paklenica«.

Kategorija »Ultra«: dužina staze: 150 km, prosječno vrijeme prolaza: 53 h, kontrolne točke: Ivine Vodice, Struge, Veliko Rujno, Stap, Jelova ruja, Šugarska duliba, Baške Oštarije, Bačić duliba, Šatorina, Alan, Veliki Lubenovac, Rossijevo sklonište, Zavižan, polje Žukalj, Senj (Nehaj)

Kategorija »Challenger«: dužina staze: 122 km, prosječno vrijeme prolaza staze: 44 h, kontrolne točke: Veliko Rujno, Stap, Jelova ruja, Šugarska duliba, Baške Oštarije, Alan, Rossijevo sklonište, Zavižan, polje Žukalj, Senj (Nehaj).

Kategorija »Rekreativac«: dužina staze: 76 km, prosječno vrijeme prolaza staze: 19 h, kontrolne točke: Baške Oštarije, Alan, Rossijevo sklonište, Zavižan, polje Žukalj, Senj (Nehaj).

TRČATI ILI HODATI, PITANJE JE SAD?

Dosadašnja iskustva pokazuju da na utrke dolaze tri skupine ljudi: oni koji žele probati i stići što dalje, oni koji žele završiti i, naravno, oni koji žele pobijediti. Neki kažu da će od Paklenice do Baških Oštarija, gdje ih čeka sanduk s opremonom, stići za 12 sati, odnosno prije mraka. Mislim da to nije moguće. No, ima onih koji misle da je to moguće. Pale su i neke oklade. Također, bit će zanimljivo vidjeti hoće li biti bolji pustolovci ili maratonci. Pustolovci su tu puno jači, znaju se bolje orijentirati, bolje se koriste opremonom i hranom, znaju bolje čuvati noge, sanirati žuljeve, propisno se hraniti i uzimati odgovaraće količine tekućina.

Kako trenirati? Kao bivši profesionalni igrač vaterpola mogu reći da je najbolji trening za vaterpolo – igrati vaterpolo. Pustolovna utrka je ista stvar – ni jedna teretana, brzinski ili dužinski trening ili bilo kakav drugi trening ne može nadoknaditi iskustvo koje stječete tijekom same utrke. Moj savjet je jednostavan: probajte prije proći Velebitom. Kontrolne točke, pravila i sve ostalo su na pladnju. Vjerujem da će za mnoge maratonce to biti jedinstveno iskustvo. Ugodno ili neugodno – to ovisi o osobnim apetitima.

Ipak, drugačije je natjecati se od prolaska te staze nezavisno o natjecanju. Usporedbe radi: nikad se ne bih odlučio trčati maraton zagrebačkim ulicama da nema Zagrebačkog maratona. Natjecateljski duh daje čitavoj velebitskoj priči drugu dimenziju. Hoćete li se natjecati da pobijedite, da budete što bolji, da jednostavno dođete do kraja ili ćete se natjecati protiv sebe samih i nije toliko važno. »Velebitski pustolovni trekking« bit će jedinstveno iskustvo za svakog. Za one koji prihvate izazov sve će doći samo od sebe. Dakle, prihvataćete li izazov?

Sve obavijesti o »Velebitskom pustolovnom trekingu« možete potražiti na web-stranici utrke: www.adventurerace.hr ili na telefon 098/819-281.

HRVATSKI
PLANINAR

»VILA VELEBITA« - NOVA PLANINARSKA KUĆA NA BAŠKIM OSTARIJAMA

Dana 1. travnja PD »Željezničar« iz Gospića preuzeo je od Hrvatskih cesta na korištenje novu jednokatnicu na Baškim Oštarijama koju će prilagoditi za potrebe planinara. Ugovor je sklopljen na pet godina s mogućnošću produžetka, a radovi na uređenju okoliša i unutrašnjosti nove planinarske kuće već su počeli.

Dosada nekorišten objekt ima na katu četiri sobe u kojima će biti smješteno 30 ležajeva i dva sanitarna čvora s dvije tuš kabine. U prizemlju su već namještene dvije blagovaonice i kuhinja, a PD »Željezničar« imat će i svoju službenu prostoriju, koju će koristiti za dežurstva. U prizemlju ima jedan sanitarni čvor.

Postigne li se dogovor s poduzećem »Lika-ceste« iz Gospića, planinari bi dobili i dvorišnu zgradu, gdje bi se također moglo smjestiti dvadesetak kreveta, pa bi ova vrijedna planinarska kuća na ovom dijelu Velebita imala kapacitet oko 50 ležaja. U dvorištu ima dosta prostora, pa se razmišlja o izgradnji boćališta, jedne pecare i postavljanju stolova s klupama. Jedan oduševljeni poduzetnik čak je, kada je čuo da su planinari dobili taj objekt, ponudio društvu tri rasna jahača konja kao dodatni sadržaj planinarske kuće. Kuća će nositi naziv »Vila Velebita«.

Tomislav Čanić

Planinarska kuća »Vila Velebita«

foto: Tomislav Čanić

POSTAVLJENO SKLONIŠTE »OGRAĐENICA«

Od petka 9. svibnja planinarima koji obilaze Velebit na raspolaganju je još jedno planinarsko sklonište. Toga je dana, naime, metalna kućica uz pomoć helikoptera MUP-a postavljena na ranije pripremljene temelje na Ogradenici pod Šatorinom.

Novo planinarsko sklonište nalazi se na pola puta između Alana i Ravnog Dabra, tek 20-ak minuta od Premužićeve staze. Radi se o ključnom mjestu za planinare koji pješače Premužićevom stazom, jer je na taj

Ukrcavanje opreme na Baškim Oštarijama
foto: Darko Berljak

Helikopter MUP-a Bell 212 doprema sklonište na Ogradenicu
foto: Darko Berljak

način prepolovljena 8 sati hoda duga dionica VPP-a od Alana do Ravnog Dabra, na kojoj je dosad jedino mogućnost noćenja predstavljalo planinarsko sklonište »Radlovac«. Novo sklonište na Ogradenici je ujedno i pogodno ishodište za uspon na Šatorinu (1624 m).

Kućicu je dao izraditi HPS, koji je u suradnji s MUP-om organizirao i njezin prijenos helikopterom s Baških Oštarija, gdje je čekajući na pogodne vremenske uvjete provela zimu, a brigu o uređenju novog skloništa vodit će HPD »Đakovo«, koje je prošle jeseni pripremilo temelje neposredno kraj ostataka bivše kuće na Ogradenici. Nažalost, cisterna stare kuće nije u funkciji, a planinari se mogu vodom opskrbiti na nepresušnom vrelu na Gornjem Mliništu, 30-ak minuta od kuće.

Završne pripreme na temeljima skloništa
foto: Darko Berljak

Helikoptersko postavljanje kuće izvedeno je s tri leta. U prvom letu dopremljena je radna ekipa za prihvatanje skloništa, u drugom samo sklonište (teško oko 800 kg), a u trećem osnovna

Planinarsko sklonište »Ogradenica« (1400 m)

foto: Miro Lay

oprema skloništa. Samo spuštanje i postavljanje skloništa trajalo je 10-ak minuta. Radi se o vrlo složenom i rizičnom manevru, koji je četveročlana posada MUP-

ove letjelice Bell 212 izvela vješto i sigurno. Odmah po spuštanju na temelje, kućica je učvršćena i pripremljena za planinarsku upotrebu.

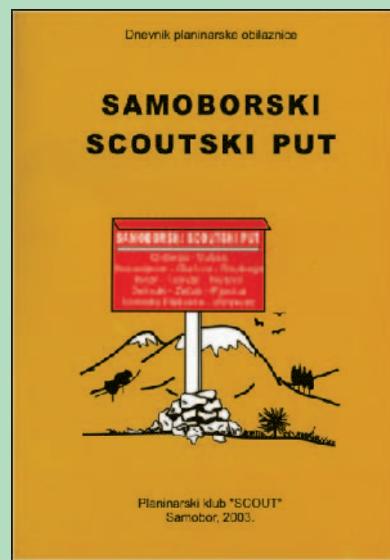
Alan Čaplar

NOVA OBILAZNICA U ŽUMBERAČKOM I SAMOBORSKOM GORJU

Dana 27. travnja 2003. svečano je otvorena nova planinarska obilaznica. Bez obzira na kišovitu nedjelju okupilo se i zajednički prošlo dio trase oko 50-tak planinara iz nekoliko zagrebačkih planinarskih društava, gospičkog PD »Željezničar«, HPD »Japetića« iz Samobora i matičnog Planinarskog kluba »Scout«. U ime HPS-a goste i organizatore pozdravili su dopredsjednik HPS-a Vlado Novak i pročelnik komisije za planinarske puteve Tomislav Pavlin.

Samoborski scoutska put vodi dijelovima Žumberačkog i Samoborskog gorja, a pripremili su ga planinari, članovi PK »Scout« iz Samobora povodom pete godišnjice osnutka kluba. Sastoji se od trinaest kontrolnih točaka: Grdanjci, Stojdрагa, vrh Kičer, planinarska kuća »Scout« u Koretićima, vrh Zečak, vrh Noršićka Plešivica i dr. Sve obavijesti o Samoborskom scoutska putu, nabavci dnevnika s opisom puta, planinarskoj kući »Scout« u Koretićima, možete dobiti od Ljiljane Šabić na telefon 098/932-4686, od Marijana Mužaka na telefon 098/583-891 ili na e-mail adresi: scout-samobor@inet.hr.

Marijan Mužak

NOVOSTI S PLANINARSKIH PUTOVA

PLANINARSKI PUTOVI NA HVARU

Dovršene su planinarske markacije za pristup na najviši vrh otoka Hvara, Svetog Nikolu (626 m). Polazne točke za uspon su naselje Dol u blizini Staroga Grada, Svirče i, s južne strane, Sveta Nedjelja. S istočne strane obnovljene kapelice postavljene su dvije kutije s upisnim knjigama, a tu je smješten i žig Hrvatske planinarske obilaznice.

Dok iz Dola i Svirča (dostup osobnim vozilom ili međumjesnim autobusom) ima malo više od dva sata hoda, iz Svete Nedjelje na vrh se stiže za nepunih sat i pol, uz obilazak špilje kraj puta. U špilji su ostaci starije i novije crkvice i zdenac pitke vode. Spojena su i susjedna mjesta, Dol, Vrbanj i Svirče, pa je povezan obilazak tih mjesta poseban planinarski i turistički doživljaj!

PRISTUP NAJVIŠEM VRHU BRAČA

Poznati pristup iz Bola vrhu Vidove gore nadopunjuje se obnovljenom markacijom po sporednoj cesti koja se odvaja s glavne ceste Supetar-Bol iznad Nerežišća i uspinje po dugoj aleji borova preko Kneževravnji. Sam vrh nije zbog blizine repetitora os-

bito privlačna točka, ali su zato nešto niže smješten ugostiteljski objekt »Vladimir Nazor« i prekrasan monumentalni križ zahvalne točke za obilazak.

U ugostiteljskom objektu, iako su stari, poslužit će žigovi za potvrdu obilaska.

Pl. sklonište »Crnopac«

foto: Mladen Kuhta

CRNOPAC - VIŠE OD OBIČNOG VRHA

Crnopac je dugo vremena bio premalo poznat, a nakon izgradnje novog Tatekovog skloništa na jednom od grebena iznad nepristupačne kotline, te provedenih puteva kroz ljuti krš, ovo zanimljivo područje otvoreno je za posjet. Putovi su dobro markirani, ali nisu za svakoga, jer je Crnopac sa svojih 1403 metra iskušenje i za svakog planinara.

Najpovoljnija mogućnost obilaska je kružni izlet od Prezida preko vrha i planinarskog skloništa »Crnopac«. Vozilo treba ostaviti uz cestu Gračac - Obrovac nedaleko od tunela na Prezidu. Prvo se ide šumom, a izlaskom na otvoreni teren kod porušenih ljetnih stanova (Veselinovića?) počinje sve oštrijji uspon kroz ljuti krš. Slijedi šumarak i jači uspon na grebenski prijevoj, gdje se spajaju dva puta. Odатle treba još desetak minuta po oštrom grebenu do vrha. Na vrhu je stup, a nešto niže ostaci kutije za žig. Pogledi su veličanstveni svud naokolo, vide se brojni lički i bosanski vrhovi, a posebno pogled privlači Dinara.

Pri povratku treba se odlučiti ili za povratak istim putem ili putem mimo planinarskog skloništa do Prezida. Ova druga varijanta je mnogo teža i nije za svakoga, jer vodi uskim vršnim grebenom, a na nekoliko mesta ima i skokove u silazu ili usponu kroz stijene. Nakon dolaska pod zadnji viši vrh, do skloništa treba

Vrh Vidove gore - najviši otočki vrh Jadrana

Pogled s vrha Crnopca

foto: Vlado Božić

se uputiti putom između oštih stijena. Put završava na prekrasnom mjestu koje oduševljava posjetitelja divnim vidicima na vršni greben i vrh Crnopca.

Markacija se dalje spušta kroz lijepu bukovu šumu do nove šljunčane ceste, koja ide usporedno s glavnom cestom Gračac - Prezid. Za takav kružni izlet potrebno je oko šest sati penjanja i spuštanja.

NOVOSTI POD SVETIM BRDOM

Već više od dvadeset godina čekaju predjeli od Tulovih greda do Dušica ispod Svetog brda, da se približe posjetiteljima. Nažalost, taj je teren bio zahvaćen ratnim zbivanjima. Već ionako zapušten, tek se sada taj dio Velebita postupno vraća u normalno stanje, a planinari iz Jasenica namjeravaju tim područjem provesti nekoliko planinarskih markacija.

Na Velikom Libinju bit će novo planinarsko sklonište (čeka na transport na Velebit), pa će silazak sa Svetog brda i Vlaškog Grada na Veliko Libinje biti logičan završetak obilaska vrhova nad Paklenicom.

Stari planinarski put od Vrhpraga na vrh Tulovih greda još je uvijek nesiguran zbog posljedica rata, a oni koji unatoč zabranama i poništenim markacijama žele tuda proći, moraju biti svjesni da nesigurnim područjem idu na svoju osobnu odgovornost, na što ih upozorava i ploča na Vrhpragu.

Tomislav Pavlin

Buduće sklonište na Velikom Libinju prije transporta na Velebit

PLANINARSKE OBILAZNICE U HRVATSKIM PLANINAMA

Komisija za planinarske putove HPS, uz ostalo, vodi registar planinarskih obilaznica u Hrvatskoj. Svim održavateljima planinarskih obilaznica početkom sezone upućeni su obrasci s pitanjima o stanju i promjenama na terenu, na temelju čega se redovito ažurira popis hrvatskih planinarskih obilaznica. Nažalost, neke od njih Komisija za planinarske putove HPS nema u registru, jer ih osnivači nisu prijavili. Ovim putem upućujemo poziv svim osnivačima obilaznica da na adresu HPS (Kozarčeva 22, Zagreb) pošalju osnovne podatke o svojim obilaznicama. Sve novosti i promjene uvrstit ćemo odmah u popis i objaviti u časopisu »Hr-

vatski planinar«. Ovdje objavljujemo popis zaključen podacima pristiglim do 1. ožujka 2003.

Neke obilaznice koje su prije bile u registru planinarskih obilaznica, izdvojene su iz popisa zbog objektivno lošeg stanja. Put »Kroz Pakleno do Nebesa« je zapušten, markacije dugo nisu obnovljene i obilazak je nesiguran. Slavonski planinarski put trenutno nema dnevnika, a radi se na izmjeni i produljenju trase puta. Za Paklenički plan. put izostali su podaci o održavatelju i trasu puta, a na terenu teškoće predstavljaju slabe markacije, nedostatak žigova i neki opasni i neosigurani dijelovi (npr. Bojin kuk).

Tomislav Pavlin

Br.	Ime obilaznice	Održavatelj	Obavijesti	Telefon
1.	Zagorski planinarski put	Međudruštveni savjet ZPP	Cvjetko Šoštarić	042/781-390
2.	Karlovačka obilaznica	HPD »Dubovac«, Karlovac	Mladen Dijačić	047/655-375
3.	Samoborska obilaznica	HPD »Japetić«, Samobor	Zdenko Kristijan	01/3362-886 (iza 16 h)
4.	Planinarski put Medvednicom	PD HPT »Sljeme«, Zagreb	Žarko Nikšić	01/4080-115 (posao)
5.	Planinarski put »Dalmacija« (PPD)	PK »Split«, Split	Kom. za pl. obilaznice	098/361-698
6.	Bilogorskim stazama«	HPD »Bilogora«, Bjelovar	Duro Gustović	049/231-025
7.	Kajbumbičakov put	PD »Strahinjščica«, Krapina	Jeronim Ferček	049/371-314
8.	Kapeljski planinarski put	HPD »Vihor« i »Kapela«, Zagreb	Vilena Kašuba	01/3364-927
9.	Planinarski put po Ravnoj gori	PD »Ravna gora«, Varazdin	Zlatko Smerke	042/741-333
10.	Jaskanski planinarski put	HPD »Jastrebarsko«, Jastrebarsko	Dražen Lovreček	098/841-859
11.	Dubovački planinarski put	HPD »Dubovac«, Karlovac	Ivan Pernar	047/611-612
12.	Goranski planinarski put - 1. dionica	HPD »Zagreb-Matica«, Zagreb	Jasna Kosović	01/4649-584
13.	Goranski planinarski put - 2. dionica	HPD »Zagreb-Matica«, Zagreb	Jasna Kosović	01/4649-584
14.	Goranski planinarski put - 3. dionica	HPD »Zagreb-Matica«, Zagreb	Jasna Kosović	01/4649-584
15.	Planinarski put »Velebno«	HPD »Zagreb-Matica«, Zagreb	Edo Hadžiselimović	01/3637-817
16.	Planinarski put Konjščina-Ivanščica	HPD »Gradina«, Konjščina	Alojz Kranjec	049/465-036
17.	Kružni put po Dilju	PD »Dilj gora«, Slavonski Brod	Mijo Šoš	035/265-439
18.	Međimurski planinarski put	HPD »Železna gora«, Čakovec	Zoran Marciuš	040/390-329
19.	Planinarska obilaznica »Osorščica«	PK »Osorščica«, Mali Lošinj	Bolto Gaberšek	051/232-683
20.	Ravnogorski planinarski put	PD »Višnjevica«, Ravna Gora	Blažica Sveticki	098/260-209
21.	»Kolijevkom hrvatske državnosti«	HPD »A. Bedalov«, Kaštel Kamb.	Josip Pejša	021/221-402
22.	Seniorski planinarski put	HPD »Zagreb-Matica«, Zagreb	Sekcija seniora	01/48-10-833
23.	Putevima Dobrinjštine	TZO Dobrinj, Šilo	Ana Gršković	051/852-107
24.	Velebitska obilaznica	HPS, Komisija za pl. putove	Tomislav Pavlin	091/5376-172
25.	Velebitski planinarski put	HPS, Komisija za pl. putove	Tomislav Pavlin	091/5376-172
26.	Mrkopaljski planinarski put	HPD »Bijele stijene«, Mrkopalj	Stanislav Horaček	051/833-429
27.	Zagrebački romarski put	HPD »Stanko Kemppi«, Zagreb	Domagoj Pavlin	091/6676-658
28.	Končarevac	PD »Kamenjak«, Rijeka	PD »Kamenjak«	fax i tel. 051/331-212
29.	40 vrhova za 40 godina Kamenjaka	PD »Kamenjak«, Rijeka	PD »Kamenjak«	fax i tel. 051/331-212
30.	»Nagrada planine«	PD »Kamenjak«, Rijeka	PD »Kamenjak«	fax i tel. 051/331-212
31.	»4 rijeke karlovačke«	HPD »Martinčak«, Karlovac	Antun Petrekanić	047/413-886
32.	Kružni put po Moslavackoj gori	PD »Yeti«, Kutina	Slavko Lupoglavac	098/333-301
33.	Planinarski put »Oko riječkih baklji«	PD »Kamenjak«, Rijeka	PD »Kamenjak«	fax i tel. 051/331-212
34.	Planinarski put »Gardun«	HPD »Tikvica«, Županja	Berislav Tkalač	fax i tel. 051/331-212
35.	50 vrhova za 50 godina društva	HPD »Željezničar«, Zagreb	Damir Bajs	01/4823-044
36.	Hrvatske planinarske kuće	HPD »Željezničar«, Zagreb	Bernard Margitić	01/6180-989
37.	Hrvatska planinarska obilaznica	HPS, Komisija za pl. putove	Zdenko Kristijan	01/3362-886 (iza 16 h)
38.	Našički planinarski put	HPD »Krndija«, Našice	Nikola Matasić	098/1673-266
39.	Samoborski scoutski put	PD »Scout«, Samobor	Marijan Mužak	098/583-891

OZNAČEN PRISTUP NA VRH KRUGE (1606 m) NA KAMEŠNICI

Zajedničkom akcijom PD »Svilaja« Sinj, »Kamešnica« Otok, »Jelinak« Trilj i »Šumar« Zagreb, označena je 4. kontrolna točka 17. područja Hrvatske planinarske obilaznice, vrh Kruga na Kamešnici. Na vrhu je postavljen metalni tuljac sa žigom, markiran je pristup na stazu Donja Korita - Konj i cijela staza do Donjih Korita je snimljena GPS-om.

Vrh Kruga spada među najviše kontrolne točke Hrvatske obilaznice, ali nije dominantan jer ga sa sjevera zaklanja masiv Kamešnice s grebenom višim od 1700 metara, položenim između Kamešnice (1809 m) i Konja (1856 m).

Najlakši pristup počinje od planinarske kuće »Orlovac« u Donjim Koritima na 670 m. Do kuće se može doći svim vrstama motornih vozila, ali nema javnog prijevoza. Uspon od kuće traje 3 sata.

Kako Kamešnicu pokrivaju pašnjaci i šikare, cijelim putem su vidici otvoreni prema jugu i zapadu. Nakon sat uspona dolazi se do izdašnog izvora pitke vode u Gornjim Koritima na 950 m, koji ne presušuje ni za najvećih suša. Odavno je bio

Označavanje vrha Kruga

foto: Ivica Kodžoman

GPS KOORDINATE ZANIMLJIVIH TOČAKA NA KAMEŠNICI

mjesto	visina (m)	položaj (E)	položaj (N)
Kruga	1606	6 410 467	4 841 371
Konj	1856	6 412 948	4 842 010
Kamešnica	1809	6 409 296	4 842 656
Gareta	1773	6 406 608	4 844 455
Izvor u G. Koritima	950	6 406 582	4 841 441
Pl. kuća u D. Koritima	670	6 404 077	4 840 486

Nakon obavljenog posla

foto: Ivica Kodžoman

uređen, a voda se prelijevala u korito za napajanje stoke. Prošle su godine marljivi mještani Otoka uredili okoliš izvora i napravili malo izletište do kojeg se može prići terenskim vozilima.

Od izvora staza nastavlja prema istoku. Nakon 45 minuta uspona dolazimo do dugog izvora zvanog Ploča (1170 m). Nije uređen, pa se u njemu ljeti stvoriti žabokrećina. Zanimljiv je kao stanište vodenjaka (tritona). Petnaestak minuta više, oko 200 metara sjeverno od staze, nepresušni je izvor Pištet (1250 m). Pola sata od Pišteta se staza odvaja desno od staze za Konj. Do vrha je još petnaest minuta. Na vrhu Kruga je izdaleka vidljiva kamena humka, podignuta radi lakše orijentacije. Iako se Kruge nalaze u blizini granice s BiH, planinari do sada s tim nisu imali neprilika. Na Kamešnici nema ni opasnosti od mina, jer je bila izvan ratne zone.

Ivica Kodžoman

PISMA ČITATELJA

S PET GODINA NA PET TISUĆNJAKA ILI KAKO PLANINARSTVO PРИЛИŽТИ NAJMLAĐIMA

Strastveni sam ljubitelj prirode, a još veći ljubitelj planinarstva. Članica sam HPD »Bijele stijene« iz Mrkoplja. Svaki ljestvi neradni dan koristim za izlazak u prirodu sa svojom obitelji. Još prije rođenja našeg sina suprug i ja s planinarskim društvom, ali i samostalno, posjetili smo mnogo planinskih vrhova širom Lijepe Naše. Tonijevim rođenjem ti izleti nisu bili zapostavljeni, premda su malo prorijedeni.

Treći je dan mjeseca siječnja. Vrijeme blagdana je iza nas, a dan neradan, šteta bi bilo propustiti tako lijep i suncem obasjan dan. U razgovoru sa suprugom odlučimo posjetiti Drgomajl (1153 m). Samo je jedna prepreka, moramo sačekati da se mali Toni probudi. Na brzinu doručujemo i spremamo se za pokret. Jedan dio puta prošli smo autom, a dalje pješice. Uživajući u sunčanom ozračju i blagom vjetriću naišli smo na prvu prepreku, izvalu jelovog stabla preko markiranog puta. To nas nije nimalo omelo da se popnemo na vrh. Sni-jega je bilo samo u dubokim uvalama. I tako, korak po

korak, popeli smo se na vrh. Uspon je trajao sat i pol, a sve je to Toni sam propješačio. Za jednog dječaka s nepune dvije godine (dvadeset tri mjeseca) samostalni uspon na vrh je velika stvar.

Na vrhu je dobro došla šalica čaja i kroki za okrepnu. Panorama je bila predivna. Pogled je sezao daleko tako da smo mogli jasno vidjeti kanjon Kupe, Kuželjsku stijenu, Alpe.... Nasuprot tim divnim osučanim prizorima, zbog magle nismo vidjeli more. Na vrhu se nismo dugo zadržavali, napravili smo nekoliko snimaka i utisnuli pečate u planinarski dnevnik. Vjetar je jačao tako da smo požurili u zavjetrinu, te još malo uživati u miru i tišini. Na tom putu nismo sreli ni žive duše, ali u knjizi dojmova bio je potpis nekoliko aktivnih skijašica SK »Goranin« iz Delnica kojima je taj pohod bio trening.

Već idućeg dana pohodili smo Skradski vrh (1044 m). Za uspon nam je trebalo četrdesetak minuta. Toni je već ranije imao nekoliko planinarskih pohoda na goranske vrhove, ali uz našu roditeljsku pomoć, a sada se penje samostalno. Sa šesnaest mjeseci već je bio na krovu Gorskog kotara, Bjelolasici (1534 m). Tom se prigodom na taj isti vrh popeo i najstariji, aktivni osamdesetdvogodišnji planinar HPD »Bijele stijene« Branko Blažević. Sa osamnaest mjeseci Toni je bio na Snježniku (1506 m), a s trinaest mjeseci Zagradskom vrhu (1187 m). Toni do sada ima osvojenih pet vrhova iznad tisuću metara nadmorske visine. A bilo je tu još i nebrojeno mnogo manjih izleta...

Silvana Skender

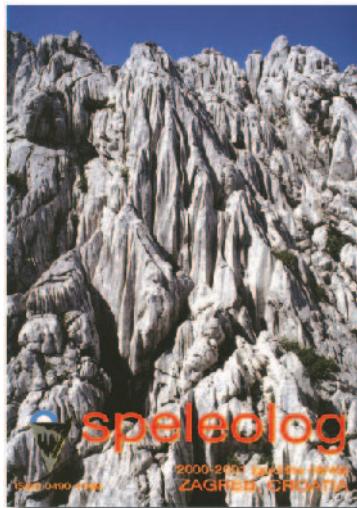
Na Zagradskome vrhu

foto: Silvana Skender

»SPELEOLOG« BROJ 48-49

Ovo glasilo Speleološkog odjeku HPD »Željezničar« iz Zagreba, koje je tijekom pola stoljeća svojim znanstvenim prilozima steklo ugled najvrednijeg hrvatskog planinarskog časopisa, nedavno je objavilo dvogodišnjak za 2000-2001. godinu. Na 119 stranica redaju se članci o rezultatima istraživanja hrvatskog i inozemnog podzemlja, prikazi knjiga i časopisa, te razne vijesti, posebno o radu Odsjeka, sve bogato ilustrirano. Uvodnik je posvećen jami Kruberi u Arabičkom gorju (priložen je i

tlocrt, po prvi put u boji), a slijede članci o hrvatskih špiljama na Biokovu (jama Amfora), Rovanskoj punti, Crnopcu, Braču (Minjera), Visu, Dubrovniku (Betina) i o Zviru kod Rijeke. Povijesni je prilog Vlade Božića o prvom označavanju špilja na kartama Hrvatske. Osim njega, najviše je priloga Mladenu Kuhte, koji je i glavni urednik glasila. Broj završava nekrolozima Beatrice Đulić, Janku Debeljaku i Antunu Markiću. U ovom broju je osobito atraktivna naslovница s Božićevom fotografijom ljudstva krša u krasu Crnopca.

prof. dr. Željko Poljak

PAPUČKI JAGLACI U ZNAKU OČUVANJA OKOLIŠA I VODA

Prije 21 godinu bilo je teško zamisliti da će proljetni izlet slavonskih planinara i ostalih ljubitelja prirode nazvan »Papučki jaglaci« prerasti u događaj koji već godinama okuplja više od dvije tisuće sudionika.

Tako je bilo i ove godine. Po lijepom, ali prohladnom vremenu u nedjelju, 23. ožujka u Velikoj se okupilo mnoštvo planinara iz dvadesetak društava. Najviše ih je došlo iz Osijeka, a brojni su bili i izletnici iz Slavonskog Broda. Treba pozdraviti dolazak planinara iz Čakovca, Varaždina, Zagreba i Siska, te gotovo svih

planinarskih društava iz Slavonije. Istine radi, najbrojniji su bili studenti Požeškog vеleučilišta. Okupljene je u ime domaćina pozdravio Boris Miler, predsjednik HPD »Sokolovac« iz Požege.

Uz tradicionalnu stazu preko Lapjaka, izletnicima su bila ponuđena još tri smjera prema lokalitetima u Papuku (Češljakovački vis, Jankovac i Mališćak). I ove godine su se iskazali službenici Parka prirode Papuk, te članovi Udruge ekoloških proizvođača i potrošača »Ekomp 21« iz Požege, koji su organizirali radionicu »Očuvajmo Park prirode Papuk« s naglaskom na očuvanju voda na tom prostoru. Oni su okupljenima ujutro ponudili kolače i čaj s medom, a za ručak je podijeljeno

Svake je godine sve više mladih na Papučkim jaglacima
foto: D. Mirković

više od 150 obroka »proljetnog eko-lonca«. Iako se u »eko-loncu« našlo i mesa, prevladavali su zdravi biljni proizvodi ovoga kraja, uz sastojke kao što su kopriva, majčina dušica, radič, izdanci gaveza... Mogao se tu kupiti i bedž »Papučkih jaglaca«, te graševina istog imena. No, umjestan je i prigovor sudionika izleta iz inozemstva, koji su se našli u domovini, što nema raznovrsnije ponude, s obzirom na tako velik broj izletnika.

Ivan Jakovina

ODRŽAN 11. POHOD PD »ERICSSON - N. TESLA«

U subotu 26. travnja 2003. godine održan je tradicionalni 11. pohod PD »Ericsson - Nikola Tesla« na Medvednici pod nazivom »Rusov pohod«. Prijašnjih godina pohod je bio poznat pod nazivom »NT Pohod«, a ove godine preimenovan je po nadimku inicijatora i osnivača pohoda Antuna Željka Matišina-Rusa koji je preminuo prošle godine. Trasa pohoda prolazi najatraktivnijim i najposjećenijim dijelovima središnje Medvednice. Početak je kod potoka Blizneca, a zatim se preko Njivica i Hunjke uspinje do Sljemena i dalje spušta do proplanka Falata između planinarskih domova »Grafičar« i »Risnjak«.

Po izuzetno lijepom vremenu pohodu se odazvalo 267 planinara iz 31 planinarskog društva iz Hrvatske i Slo-

venije. I ove godine ponovila se uobičajena slika - velik broj slovenskih planinara, čak 122 odnosno 45% od ukupnog broja sudionika. Posebno su bili brojni članovi mariborske »Planike« i planinske sekcije »Andraž« iz Andraža pri Polzeli. Od hrvatskih planinara najbrojniji su, uz domaćine, bili zagrebački »željezničari«, a posebno zadovoljstvo organizatorima bilo je sudjelovanje planinara iz šibenskog »Kamenara«, osječkog »Zanatlije« i uvijek vjernih sudionika iz PD »Sokol« iz Feričanaca. Uz ugodu koju pruža druženje u planini, sudionici pohoda obavljali su i koristan posao - čišćenje dijela Medvednice od plastične ambalaže i sličnog otpada u dogovoru s Parkom prirode.

Tijekom pohoda, na terasi hotela »Janica« na Hunjki potpisana je Povelja o prijateljstvu i suradnji između PD »Planika« iz Maribora i PD »Ericsson - Nikola Tesla« iz Zagreba. Povelja istog sadržaja potpisana je u rujnu prošle godine na Pohorju na slovenskom jeziku, a sada je potpisana inačica na hrvatskom jeziku. Povelju su potpisali predsjednici društava - Franci Rajh (»Planika«) i Damir Kuzmanić (»Ericsson-Nikola Tesla«) i time formalno potvrđili dugogodišnje prijateljstvo i suradnju dvaju društava. Poveljom se naglašava pozitivna tradicija planinarstva u smislu očuvanja prirode, humanizma i solidarnosti u planinama. Poslije svečanog čina, kojem su prisustvovali brojni članovi dvaju društava i drugi sudionici pohoda izmjenjeni su pokloni, a potom je, uz burno odobravanje, nazdravljeni prigodnim šampanjcem.

Svečano potpisivanje povelje o suradnji na Hunjki foto: Zdenko Galic

Po završetku svečanosti nastavljen je pohod, a na cilju je, uz jelo i piće, produženo druženje do večernjih sati. Na kraju je potrebno reći da se broj sudionika pohoda povećava iz godine u godinu, pa je izvjesno da organiziranje ovakvih susreta ima puno opravdanje. Ostvaruju se brojni susreti, stvaraju i obnavljaju poznanstva, rađaju ideje o suradnji, izletima, akcijama, a sve u korist i dobropit hrvatskog planinarstva i planinarstva općenito.

Damir Kuzmanić

ŠKOLA ZA PLANINARSKI PODMLADAK U BELCU

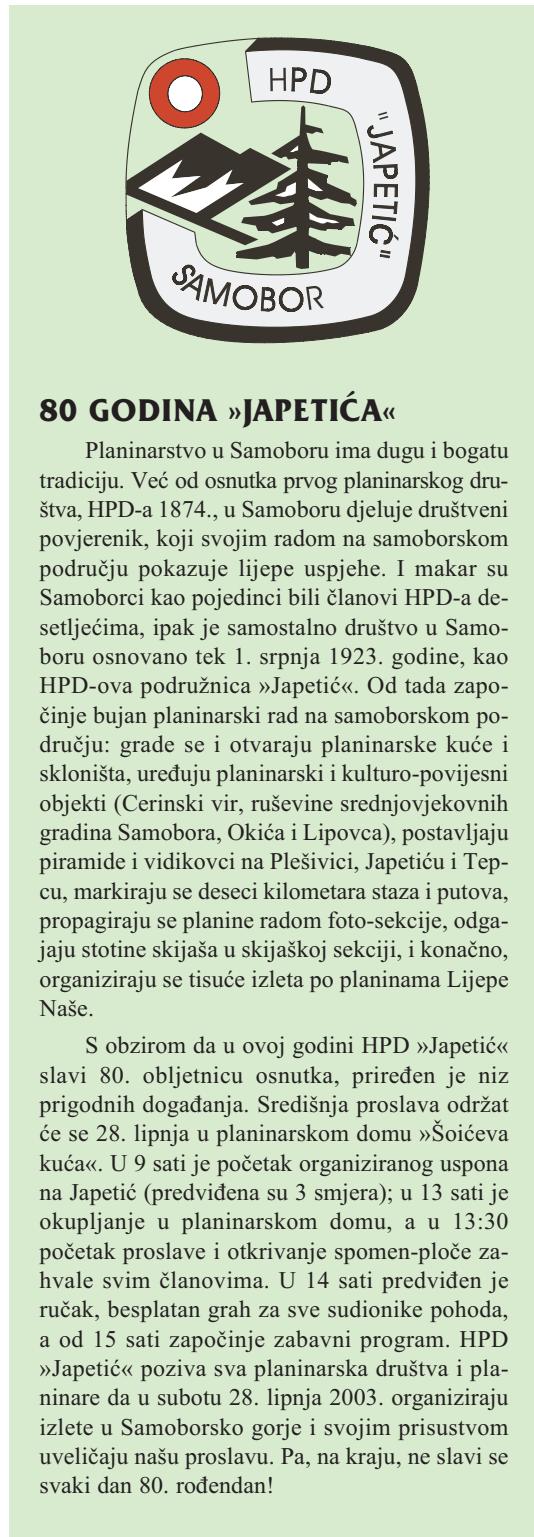
HPD »Belecgrad« iz Belca osnovano je 1998. godine i ima 250 članova, a među njima osamdesetoro mlađih. Ove je godine prvi put organizirana škola za planinarski podmladak koja se održavala od 7. siječnja do 26. travnja. U školu se uključilo tridesetpetoro djece u dobi od 10 do 16 godina. Predavanja su se održavala u OŠ »Ante Kovačića«, u planinarskoj kući »Belecgrad« te u njenoj okolini. Predavanja su obuhvatila osnovna planinarska znanja o boravku u planini, povijesti planinarstva, opremi, prehrani, osnovama orijentacije, opasnostima i prvoj pomoći, stazama i markacijama i zaštiti prirode. Ostvareni su izleti na Kalnik, Ravnu goru, Strahinjčicu, Klek te u Samoborsko i Žumberačko gorje. Voditeljice škole su učiteljice Katica Bucifal i Verica Havoić, a predavači iskusni planinari iz susjednih društava Milan Turkalj, Ivan Šantek, Zlatko Pap, Darko i Maja Domišljanović, kojima se ovim putem zahvaljujemo na svestranoj pomoći.

Zasluzene diplome o završenoj planinarskoj školi i priručnici »Osnove planinarstva« svečano su uručene svima koji su završili školu 25. svibnja, na dan HPD »Belecgrad«.

Verica Havoić

SKUPŠTINA HPD »KOZJAK«

HPD »Kozjak« iz Kaštel Sućurca održalo je 24. travnja svoju skupštinu. Tajnica društva Darija Ivanišević podnijela je izvješće o prošlogodišnjem radu. Posebno valja istaknuti da su, osim organiziranih izleta, članovi dali oko 500 radnih sati u radnim akcijama, kako u uređenju okoliša tako i u održavanju svojeg planinarskog doma »Putalj«. Pedeset troje mlađih članova završilo je planinarsku školu. Nažalost, malo ih se uključilo u rad društva, tako da je i dalje prisutan problem pomlađivanja članstva. Naš član, svjetski penjač Ivica Matković označio je istočno od našeg doma »Putalj« na stijenama Kozjaka sedam penjačkih staza za sve uzraste. Vrlo aktivna sekcija veterana završila je,

80 GODINA »JAPETIĆA«

Planinarstvo u Samoboru ima dugu i bogatu tradiciju. Već od osnutka prvog planinarskog društva, HPD-a 1874., u Samoboru djeluje društveni povjerenik, koji svojim radom na samoborskom području pokazuje lijepo uspjehe. I makar su Samoborci kao pojedinci bili članovi HPD-a desetljećima, ipak je samostalno društvo u Samoboru osnovano tek 1. srpnja 1923. godine, kao HPD-ova podružnica »Japetić«. Od tada započinje bujan planinarski rad na samoborskom području: grade se i otvaraju planinarske kuće i skloništa, uređuju planinarski i kulturo-povijesni objekti (Cerinski vir, ruševine srednjovjekovnih gradina Samobora, Okića i Lipovca), postavljaju piramide i vidikovci na Plešivici, Japetiću i Tepcu, markiraju se deseci kilometara staza i putova, propagiraju se planine radom foto-sekcije, odgajaju stotine skijaša u skijaškoj sekciji, i konačno, organiziraju se tisuće izleta po planinama Lijepa Naše.

S obzirom da u ovoj godini HPD »Japetić« slavi 80. obljetnicu osnutka, priređen je niz prigodnih događanja. Središnja proslava održat će se 28. lipnja u planinarskom domu »Šoićeva kuća«. U 9 sati je početak organiziranog uspona na Japetić (predviđena su 3 smjera); u 13 sati je okupljanje u planinarskom domu, a u 13:30 početak proslave i otkrivanje spomen-ploče zahvale svim članovima. U 14 sati predviđen je ručak, besplatan grah za sve sudionike pohoda, a od 15 sati započinje zabavni program. HPD »Japetić« poziva sva planinarska društva i planinare da u subotu 28. lipnja 2003. organiziraju izlete u Samoborsko gorje i svojim prisustvom uveličaju našu proslavu. Pa, na kraju, ne slavi se svaki dan 80. rođendan!

uz sportski teren podno doma, objekt koji će im služiti za još aktivnije druženje. Tajnica se u svojem izvješću posebno zahvalila dosadašnjem predsjedniku Anti Dadiću, koji je veoma uspješno vodio društvo od 1996. godine.

Za novog predsjednika jednoglasno je izabran višegodišnji član Tihomir Šiškov, za dopredsjednika Ladislav Barić, za tajnika Špirko Domljanović, a za blagajnika Ljubomir Barić. U Upravnim odbor je izabrano još pet članova, a u Nadzorni odbor i Sud časti po tri člana. Po ustaljenoj tradiciji, skupština je završila u ugodnom druženju uz prigodni domjenak.

Špirko Domljanović

PRVA GODINA PD »BORIK«

U nedjelju 16. ožujka 2003. u selu Mičetincu PD »Borik« iz Đurđevca održalo je redovnu godišnju skupštinu. Prisutnim gostima i članovima društva »Borik« obratio se predsjednik društva Đuro Petrović, te potpredsjednik prof. Marijan Panić. Među gostima su bili gradonačelnik grada Đurđevca Mladen Roštan, te predstavnici planinarskih društava HPD »Bilogora« iz Bjelovara, PD »Papuk« iz Virovitice, PD »Pevec« iz Koprivnice i PD »Kamenjak« iz Rijeke.

Društvo djeluje godinu dana i jedno je od najmlađih planinarskih društava u Lijepoj Našoj. U planu aktivnosti za ovu godinu su tečaj za markaciste, planinarska škola, markiranje nove staze na Bilogori i brojne druge djelatnosti. Društvo održava sastanke svake druge srijede u mjesecu u 20 sati u ulici Antuna Radića 8 u Đurđevcu. Društvo broji četrdeset i dva člana. Zainteresirani za suradnju s Društvom mogu se javiti Željku Oraču, tel. 048/812-772 ili Đuri Petroviću na tel. 048/893-218.

Anto Lončarić

ODRŽAN SABOR PLANINARSKOG SAVEZA ZAGREBA

Sabor, zapravo skupština Planinarskog saveza Zagreba održana je u ponедjeljak 28. travnja u Zagrebu. Bila je to prilika za podsjećanje na aktivnosti zagrebačkog planinarskog saveza u proteklom razdoblju i za izbor novih tijela i dužnosnika za iduće četiri godine. Od 42 planinarska društva na području grada Zagreba koja su članovi PSZ, Saboru su se odazvali predstavnici 17 društava. Za predsjednika je ponovno izabran Zdravko Ceraj, a za dopredsjednika Mladen Grubanović. Nakon radnog dijela Sabora, prezentirane su web-stranice Planinarskog saveza Zagreba te Saveza gorskih vodiča, koji također ima sjedište na adresi Ribnjak 2, kao i PSZ.

Posljednjih je godina, nažalost, izostala jača organizacijska aktivnost i suradnja Planinarskog saveza Zagreba sa zagrebačkim planinarskim društvima. PSZ je uglavnom orientiran tek prema nekolicini društava koja se bave sportskim penjanjem, orientacijskim trčanjem i vodičkom djelatnošću, uključujući čak i neke udruge koje nisu u ustroju HPS-a, dok se suradnja s većinom planinarskih društava sastoji tek od dodjele priznanja zaslужnim članovima. Pred tijelima i dužnosnicima PSZ u idućem je razdoblju složena zadaća obnovе planinarske aktivnosti za zajedničku dobrobit društava na području grada Zagreba.

Alan Čaplar

POPUST ZA PLANINARSKE SKUPINE NA PLITVIČKIM JEZERIMA

Nacionalni park Plitvička jezera prošle je godine, u znaku Međunarodne godine planina uredio planinarsku stazu na obližnji vrh Medvjedak i izdao prikladan letak. Također je za planinarske skupine osigurano pravo na povoljnije cijene ulaznica. Tako je u zimskim mjesecima (od studenog do svibnja) cijena ulaza za planinarske skupine 3 eura odnosno 22 kn po osobi, u

Vrhunska oprema za vaše aktivnosti
u prirodi, planinama i
vodi

Povoljne cijene

— 10% popusta

— DDV (MWS)

Izuzetno povoljna
prilika za kupovinu

T.E.R.R.A. Sport

Partizanska 13a
SI-2000 Maribor

tel. 00386.2.2500966

fax. 00386.2.2500967

terraclimb@siol.net

www.terra-sp.si

Radno vrijeme:
pon.-pet. 09:00-14:00; 15:00-19:00
sub. 09:00-12:00

Vrhunska oprema za vaše aktivnosti u prirodi, planinama i vodi	8.000 m
Ekspedicionizam	7.000 m
Visokogosko planinarenje	6.000 m
Turno i alpsko skijanje	5.000 m
Alpinizam	3.000 m
Planinarenje	1.000 m
Sportsko i slobodno penjanje	100 m
Kampiranje	0 m
Ronjenje	-60 m
Speleologija	-1.000 m

proljetnim i jesenskim mjesecima (5., 6., 9. i 10.) 6 eura ili 45 kn po osobi, a u srpnju i kolovozu 7 eura ili 55 kn po osobi.

Za ostvarenje prava na povoljniju cijenu dovoljno je priložiti dopis planinarskog društva koje organizira izlet, s naznačenim brojem osoba i datumom posjeta. Najave se mogu izvršiti u predstavništvu u Zagrebu, Trg Kralja Tomislava 19, tel. 01/46-13-586, fax. 01/49-22-270 ili na ulazu 1 (kod Ličke kuće), tel. 053/75-102. Sve obavijesti mogu se potražiti na Internetu na adresi: <http://www.np-plitvice.com>, ili posredstvom e-maila info@np-plitvice.com.

POPUSTI ZA NOĆENJE U SLOVENSKIM PLANINARSKIM KUĆAMA

Upravni odbor Planinske zveze Slovenije je na svojoj 5. sjednici 7. ožujka 2003. donio odluku o popustima na noćenje u planinarskim domovima u Sloveniji. Utvrđeno je da popust od 30% na punu cijenu noćenja imaju u sobama i na skupnim ležajevima svi članovi Planinske zveze Slovenije, članovi Hrvatskog planinarskog saveza na temelju uzajamnog sporazuma o reciprocitetu iz 1992. godine i članovi UIAA s kojima je Slovenija potpisala sporazum o reciprocitetu. Hrvatski planinari i prije su se često koristili istim popustom u Sloveniji, no PZS je sada obnovila ovu odluku.

STALNA DUŽURSTVA U KUGINOJ KUĆI

PD »Željezničar« iz Gospića, koje iz godine u godinu povećava svoju aktivnost, ove će godine organizirati stalna dežurstva u Kuginoj kući, i to u lipnju, srpnju i kolovozu. U rujnu će članovi društva dežurati vikendom, a po najavi planinarskih grupa dežurni članovi društva će biti spremni doći bilo kojim danom u svim ostalim mjesecima. Inače, rezervacije smještaja u Kuginoj kući mogu se izvršiti na telefon 053/574-053 kod predsjednika društva Tomislava Čanića, ili 053/574-305 kod tajnika Andrije Benkovića.

Tomislav Čanić

6. POHOD U KANJON KUPE

PD »Vršak« iz Brod Moravica 25. lipnja organizira šesti planinarski pohod u kanjon rijeke Kupe. Pohod prolazi prekrasnim kanjonom rijeke Kupe, ima nekoliko vidikovaca s pogledom na susjednu Sloveniju i netaknutu prirodu uz riječni tok. Na pohodu se redovito okuplja oko 300 planinara.

Lapis Plus d.o.o.
ZASTUPNIK Pro-luX
ZA RH BiH i SLO

Compact dalekozori
 Monokulari
 ZOOM dalekozori
 Panoramski dalekozori
 Kompassi
 Alu. bat. lampe

BESPLATNI PROSPEKTI 01/4677015
www.lapis-plus.hr

Na trasi pohoda svladava se visinska razlika od 300 metara, a put je srednje zahtjevan. Okupljaliste i polazište je središte Brod Moravica, odakle se, uz organizirano vođenje, kreće u 9 sati. Pozivamo sve zainteresirane planinare i ljubitelje prirode da dođu i provedu ugodne trenutke uz druženje i šetnju. Sve do datne obavijesti mogu se dobiti od Damira Naglića (051/817-202) i Emila Tušeka (051/817-141).

Damir Naglić

POHOD NA DINARU 28. LIPNJA

Organizirani uspon na najviši vrh Hrvatske, Sinjal (1831 m) na Dinari, održati će se u subotu 28. lipnja. Pohod organiziraju Hrvatski planinarski savez, Stanica vodiča Split, Stanica GSS Split, te HPD »Sinjal 1831« iz Kijeva. Okupljanje sudionika bit će od 6 do 7 sati u selu Glavašu, kada započinje organizirani uspon. Pohod završava u 19 sati u Glavašu.

Pohod na Dinaru, ove će se godine održati 6. put. Informacije o pohodu mogu se dobiti u Hrvatskom planinarskom savezu, tel. 01/48-24-142 i 01/48-23-624.

Planika

Planika d.o.o.

Trg kralja Tomislava 2

52100 Pula, Hrvatska

tel. 052-214-751

planika@pu.hinet.hr

<http://www.planika.si>

PLANINARSKA GOJZERICA

Nije svaka cipela za svaku priliku. Zato je kolekcija obuće Planika Trekking podijeljena u skupine prema namjeni upotrebe. Svaka se skupina može prepoznati po odgovarajućem simbolu, koji ćete prepoznati u svakoj trgovini s Planikinim gojzericama.

Četiri su osnovna simbola (upoznajte ih desno na ovoj stranici), a predstavljaju alpinističku obuću, planinarsku obuću, obuću za dugotrajno hodanje i za lagantu obuću za dugotrajno hodanje.

Planinarska obuća je u ovoj kolekciji najviše zastupljena, s jedne strane zato što ima najširi raspon upotrebe, a s druge strane zato što se ljudima sviđa oblik gornjeg dijela. To je obuća namijenjena klasičnim planinarskim, ali i svakodnevnim izletničkim prilikama. S jedne strane dovoljno je udobna pri dužem nošenju, a s druge strane omogućuje dobar otpor po zahtjevnim terenima i neravnom tlu.

Obuća Planika Trekking je napravljena na kalupima izrađenim na temelju višegodišnjih iskustava i stečenog znanja o udobnosti i ugodnom osjećaju noge. Planikine gojzerice zahvaljujući svojoj kvaliteti predstavljaju hit u Evropi.

Dabarski kukovi, foto: Vlado Prpić

XENO^NALOGÈN^M 100m

L.E.D AUTONOME JUSQU'À 340h

MYO

DISTRIBUTER ZA HRVATSKU: »HIMALAYA SPORT« d.o.o.

Vrazova 8c, 42000 Varaždin, Tel./fax: 042/313-701

e-mail: himalaya-sport@email.hinet.hr

